

Onsdagen den 27 maj

Kl. 09.00–12.39
16.00–16.06

§ 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 6 och 7 maj justerades.

§ 2 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Anna-Karin Hatt* (C) av sagt sig uppdraget som ersättare för riksdagsledamot.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2014/15:605

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:605 Den småskaliga vattenkraften
av Annika Qarlsson (C)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 5 juni 2015.
Klimat- och miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen
inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 26 maj 2015

Miljö- och energidepartementet

Åsa Romson (MP)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:617

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:617 Jordbruksverkets nya regler för stöd till
bredbandsutbyggnad
av Anders Ahlgren (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 23 juni 2015.

Skälen till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 25 maj 2015
Näringsdepartementet
Sven-Erik Bucht (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2014/15:618

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:618 Jordbruksverkets nya regler för stöd till
broadbandsutbyggnad
av Daniel Bäckström (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 23 juni 2015.

Skälen till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 25 maj 2015
Näringsdepartementet
Sven-Erik Bucht (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2014/15:619

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:619 Små vattenkraftverk
av Pernilla Gunther (KD)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 5 juni 2015.
Klimat- och miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen
inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 26 maj 2015
Miljö- och energidepartementet
Åsa Romson (MP)
Enligt uppdrag
Lena Ingvarsson
Expeditions- och rättschef

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Positioner
2014/15:112 till näringsutskottet
2014/15:113 till miljö- och jordbruksutskottet
2014/15:117 till kulturutskottet

Skrivelse
2014/15:130 till finansutskottet

§ 5 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Trafikutskottets betänkanden
2014/15:TU12 Yrkestrafik och taxi
2014/15:TU13 Järnvägs- och kollektivtrafikfrågor

Utrikesutskottets betänkande
2014/15:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2014

§ 6 Klimatpolitik m.m.

Klimatpolitik m.m.

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2014/15: MJU13
Klimatpolitik m.m. (prop. 2014/15:81)
föredrogs.

Anf. 1 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Nu har vi en debatt framför oss om en av vår tids absolut största utmaningar, nämligen klimatet. Vår kunskap om jordens komplexa klimatsystem ökar stadigt, liksom om människans skuld till den globala uppvärmningen. Förhoppningsvis ökar därmed också insikten och viljan hos världens beslutsfattare att agera kraftfullt för att snabbt och drastiskt minska utsläppen och därmed hejda den globala uppvärmningen. Om inte varnar FN:s klimatpanel IPCC för att vi kan vara på väg mot en temperaturökning på hela fyra grader, vilket skulle få katastrofala följder.

Det stundande klimattoppmötet i Paris i december blir mot denna bakgrund mycket viktigt. Vi får inte skruva upp förväntningarna alltför högt, men mötet behöver verkligen resultera i ett avtal med bindande åtaganden, och då inte bara för några få utan för världens alla länder. Klimatutmaningen är global, och därför är klimattoppmötet viktigt.

Samtidigt som klimatutmaningen är global och gränslös är alla utsläpp lokala. Vi måste i Sverige göra vad vi kan för att minska våra utsläpp – utsläppen från våra transporter, från våra företag och från vår konsumtion.

Hittills har det svenska klimatarbetet varit framgångsrikt och gett goda resultat, särskilt under Alliansens tid i regeringsställning, då utsläppsminskningstakten nära på fördubblades. Framöver är det för svensk del särskilt viktigt att prioritera insatserna för att minska utsläppen från transportsektorn, och för det krävs en palett av åtgärder. Som moderat är jag också fast besluten om att utsläppen från transportsektorn måste minskas genom åtgärder som inte drastiskt försämrar förutsättningarna för att bo och driva företag även utanför våra större städer. Därför säger vi moderater nej till regeringens idé om att straffbeskatta avstånd genom en särskild kilometerskatt.

Herr talman! Vad som i stället behövs är bland annat fortsatt skärpta EU-krav på fordonstillverkarna, investeringar i laddinfrastruktur, regler som möjliggör längre, tyngre och klimatsmartare transporter och en infrastruktur där de olika transportslagen kompletterar varandra. Vad som också är viktigt är att det lönar sig att göra klimatsmarta val. Därför är det viktigt att regeringen nu verkställer riksdagens beslut om att införa ett så kallat bonus–malus-system och att man säkerställer goda villkor för de

förnybara drivmedlen. Att höja skatten på de förnybara drivmedlen, som regeringen nu tänker göra, är ett steg i helt fel riktning.

Herr talman! Här i riksdagen är vi tämligen brett överens om att Sverige ska vara ett klimatpolitiskt föregångsland. Vi har dock väldigt olika uppfattningar om vad detta innebär i praktiken och hur vi bör utforma den svenska klimatpolitiken för att leva upp till ambitionen. För mig, för Moderaterna och för Alliansen är det självklart att det inte räcker med att vi kan visa upp statistik som säger att de svenska utsläppen har sjunkit. Vi måste förena sjunkande utsläpp med en stark ekonomisk utveckling för att på allvar axla rollen som föregångsland, och detta av två anledningar.

För det första är själva poängen med att agera som föregångsland att få fler länder att följa efter och ta sitt ansvar, till exempel att få fler länder att sätta pris på utsläpp. Men ingen kommer att vilja följa det svenska exemplet om det inte består av sjunkande utsläpp i kombination med ekonomisk tillväxt. Inget land vill välja mellan sjunkande utsläpp och ekonomisk tillväxt, utan man vill ha både och. Därför förutsätter Sveriges roll som föregångsland en politik som leder till sjunkande utsläpp samtidigt som förutsättningarna för tillväxt, jobb och företagande förbättras.

För det andra är ekonomisk tillväxt i sig en förutsättning för att klara av att möta klimatutmaningen. Utan tillväxt minskar nämligen möjligheterna att satsa på forskning och utveckling liksom möjligheterna att investera i ny teknik, klimatsmarta lösningar, infrastruktur och allt annat som krävs för att fortsatt sänka utsläppen och för att klara av att klimatanpassa vårt samhälle: Utan tillväxt, ingen långsiktig och ambitiös miljö- och klimatpolitik.

Mot denna bakgrund är regeringens politik mycket bekymmersam. Vad regeringen nu gör i sin vårbudget är att blanda till en för jobb och företagande riktigt farlig cocktail. Borta är tankarna om en grön skatteväxling, som Miljöpartiet drev i opposition, och här är en ordentlig skattechock på jobb och företagande.

Med S och MP i regering blir det nu bland annat ökade kostnader för att anställa, försämringar av ROT- och RUT-avdragen och nedtrappat jobbskatteavdrag. Sammantaget uppgår de höjda skatterna på jobb och företagande till hela 27 miljarder kronor. Detta är förändringar som hotar 80 000 jobb och i förlängningen också Sveriges roll som klimatpolitiskt föregångsland.

Detta beror på att regeringens politik kommer att bromsa svensk ekonomi samtidigt som den riskerar att leda till att utsläppen inte sjunker utan snarare flyttar till andra länder när företag i Sverige inte klarar av den internationella konkurrensen på grund av regeringens försämringar av den svenska konkurrenskraften.

I detta sammanhang vill jag lyfta fram reservation nr 15 om klimatekonomi, the new climate economy. Under förra mandatperioden tog Sverige genom alliansregeringen tillsammans med sju andra länder initiativ till The Global Commission on the Economy and Climate. Denna kommission gavs i uppdrag att koppla samman klimat och ekonomi och att visa på nyttan av kloka klimatåtgärder. Kommissionen har sedan analyserat hur en ansvarsfull klimatpolitik bäst förenas med olika länders ambitioner om tillväxt och utveckling. Kommissionen har nu lanserat rapporten *Better Growth, Better Climate: The New Climate Economy*.

Kommissionens arbete och rapport är verkligen hoppningivande, då de handlar om hur vi globalt kan skapa en hållbar tillväxt – alltså hur sjunkande utsläpp kan gå hand i hand med tillväxt och en förbättrad levnadsstandard. Regeringen bör ta till sig rapportens förslag och använda rapporten och kommissionen som ett verktyg i de internationella klimatförhandlingarna. De förslag som kommissionen har presenterat bedöms nämligen ha potential att leda till utsläppsminskningar i storleksordningen 50–90 procent av vad som krävs för att den globala uppvärmningen ska kunna begränsas till maximalt två grader.

Herr talman! För att Sverige ska nå framgång i de internationella förhandlingarna på EU- och FN-nivå gäller det att regeringen är väl förberedd och har en tydlig, ambitiös men också realistisk linje att driva. Den nya S- och MP-regeringen har tyvärr hittills misslyckats på den punkten. Allra tydligast tog sig detta väl uttryck när statsminister Stefan Löfven kom till EU-nämnden i höstas för att förankra den svenska positionen i förhandlingarna om EU:s klimat- och energipaket. I stället för att ge tydligt besked om vilken linje regeringen ville driva blev det en sifferbingo utan dess like. Konsekvensen av regeringens sjabbel blev tyvärr att den svenska rösten i förhandlingarna försvagades.

Herr talman! Sverige ska vara pådrivande i det internationella klimatarbetet i syfte att nå ett ambitiöst klimatavtal vid klimattoppmötet i Paris, och vi ska vara pådrivande för att höja EU:s klimatambitioner. Vi vill höja EU:s utsläppsminskningmål genom att använda internationella mekanismer. På så sätt kan vi driva på för ytterligare sänkta utsläpp samtidigt som vi bidrar till tekniköverföring. Därför vill jag yrka bifall till Alliansens reservationer nr 2 och 9.

(Applåder)

Anf. 2 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr talman! Jag vill inleda med att yrka bifall till Sverigedemokraternas reservationer 4 och 16.

I dag debatterar vi, som sagt, klimatpolitik. Det är ett ämne vars debatt ofta får lite märkliga perspektiv. Många svenska politiker tycks tro att vi här i kammaren, genom olika skattepålagor, utgiftsökningar, subventioner och annat, kan rädda världen från undergång. Det är inte sant. Vi ska vara försiktiga med domedagsprofetior, och framför allt måste vi ha en insikt om vilken värld vi lever i.

När det kommer till uppvärmning till följd av en ökad mängd koldioxid i atmosfären tycker även vi sverigedemokrater att vi ska känna oro. Vi måste ta IPCC:s forskning på allvar, men samtidigt måste vi vara ödmjuka inför faktumet att vi faktiskt inte vet hur dessa teoretiska modeller kommer att slå.

Skillnaden mellan en och fyra graders uppvärmning är väldigt stor. Vi kan se av IPCC:s egna rapporter att forskningen är levande och att slutsatserna också förändras. Vi kan ta de tropiska cyklonerna som ett exempel. År 2001 var det sannolikt att de hade med utsläpp av koldioxid och klimatförändringar att göra. År 2007 hade det förändrats; det fanns ingen tydlig trend. År 2013 var det helt plötsligt låg sannolikhet. På tio tolv år hade man gått från att vara väldigt säker på att detta hade med klimatförändringar att göra till att vara tämligen säker på att det inte hade med det att göra.

Herr talman! Sverige släpper i dag ut ungefär 1,5 promille av världens samlade utsläpp. Tittar man på nettoutsläppen och räknar bort den mängd koldioxid som tas upp bland annat till följd av vår mycket ansvarsfulla skogspolitik skulle man kunna säga att vi hamnar på 0,4 promille av de samlade utsläppen, vilket är en 2 500-del av världens utsläpp. Det är vad vi genom praktisk politik här i kammaren kan påverka.

Vad har då svenska regeringar gjort för att påverka? Man har genom subventioner på vissa energislag – vindkraft och sol – och skattepålagor på andra – kärnkraft och vattenkraft – drivit på en utveckling mot en obalanserad energiförsörjning där det är omöjligt för marknaden att förstå inriktningen. Resultatet kommer att bli högre energipriser, mer fossil energi och investeringar i energi som inte hamnar här i Sverige utan på andra marknader, där man kan förutsäga den politiska inriktningen.

Vi har en cementerad blockpolitik, där Miljöpartiet respektive Centerpartiet i respektive block saboterar bevarandet av en koldioxidfri svensk energiförsörjning.

Sverige är ingen isolerad ö. Vi påverkas i stor utsträckning av andra länders klimat- och energipolitik. Det är uppenbart att vi är tämligen unika i Sverige i dag genom att vi har höga koldioxidskatter samtidigt som vi kombinerar det med hög skatt på kärnkraft och vattenkraft och ett fullständigt unikt sätt att implementera EU:s vattendirektiv, vilket kraftigt kan försämra vattenkraftens möjligheter att agera regulator framöver.

Herr talman! Vi har i Sverige ett gå-före-perspektiv. Det låter bra. Det ligger en fin tanke bakom. Men i praktiken fungerar det inte. Att vi beskattar oss väldigt högt kommer inte att påverka USA och Kina, som kanske snart står för närmare hälften av världens samlade utsläpp av koldioxid, eller Indien och andra utvecklingsländer vars främsta fokus i dag ligger på att se till att befolkningen kan erbjudas rinnande vatten och elektricitet i sina hem.

Vi måste ha en förståelse för att om vi ensidigt beskattar vår produktion och vårt näringsliv skapar vi incitament för vår industri att flytta till andra platser. För några år sedan kom en intressant rapport från Expertgruppen för miljöstudier, som ingår i Finansdepartementet. Den hette *Klimatpolitik och ledarskap – vilken roll kan ett litet land spela?* Den är författad av professor Michael Hoel från Oslo universitet. Den är läsvärd, och budskapet sammanfaller med Sverigedemokraternas. Höga koldioxidskatter leder fram till ökade utsläpp i andra länder. Budskapet är att generella åtgärder för minskade utsläpp av koldioxid i Sverige borde ges mindre vikt och att fokus i stället borde ligga på teknisk utveckling.

Herr talman! I december genomförs det viktigaste mötet på klimatområdet på många år. Många har förhoppningar, men en mer samlad analys borde ge att allt annat än ett urvattnat och substanslöst slutresultat av klimattoppmötet i Paris är osannolikt. Jag hoppas att jag har fel, eftersom det för svensk del – vår konkurrenskraft riskerar i dag att bli lidande – vore ytterst välbehövligt med legalt bindande avtal om utsläppsminskningar som gör att det råder samma spelregler över hela världen. På grund av att man ser helt olika på klimatfrågans betydelse och vilket pris som är värt att betala och på grund av osäkerhet i fråga om hur andra aktörer kommer att agera är detta inte sannolikt. Ingen har i dag ens en idé om hur man skulle kunna applicera legalt bindande avtal på länder

som Kina, USA, Brasilien, Ryssland och Indien, som under föregående år stod för merparten av världens samlade utsläpp.

Utgången av Limamötet visar också tydligt hur lite vi kan förvänta oss av Parismötet – tyvärr, måste jag understryka. Samtidigt är det viktigt att om man når framgång och uppnår bra avtal för utsläppsminskningar måste vi också i Sverige och Europa vara öppna för att korrigera våra egna mål för att vår konkurrenskraft inte ska bli lidande.

Herr talman! Samtidigt som vi har ett dystert läge inom den globala klimatpolitiken finns det trots allt ljuspunkter. Vi har inte sett någon signifikativ global temperaturhöjning de senaste 15 åren, och de illavarslande teoretiska modellerna över framtida temperaturhöjningar fortsätter att slå fel. I stället riktas väldigt mycket forskning i dag mot att ta reda på vad detta beror på. Uppvärmningspaus kallas det. Man får hoppas att fokus fortsätter att ligga där ett tag framöver, för det är positivt om vi inte ser den här illavarslande utvecklingen.

Vi sverigedemokrater är socialkonservativa, ansvarstagande och försiktiga av vår natur. Vi måste ta det här hotet på allvar, men vi måste samtidigt släppa skygglapparna. Teoretiska modeller har slagit fel många gånger i världshistorien, och blir slutresultatet en grad i stället för fyra, till exempel, har vi ett väldigt annorlunda scenario att ta ställning till.

Det här manar till eftertanke. Att sänka utsläpp av klimatgaser utan att det är kopplat till nya innovationer som kan stå på egna ben i en konkurrensutsatt marknad är kostsamt. Det påverkar jobb. Det påverkar välfärd över hela världen. Sveriges och Europas fokus måste därför riktas mot energiforskning där målet är att nya energislag ska bli så billiga att de konkurrerar ut de fossila bränslena. Dagens förnybara energislag håller sällan måttet för att klara ekonomiska, tekniska och miljömässiga hållbarhetsmål. Så länge så är fallet kommer fossila bränslen, vare sig vi vill det eller inte, att vara den dominerande energin i världen, framför allt för de länder som gör en resa ur fattigdom mot förhållanden som mer liknar västvärldens. Det dör fortfarande mängder av människor för att man eldar med ved i dåligt ventilerade hus runt om i världen. Där tycker man naturligtvis att det kan vara en fördel att elda med kol i stället. Det måste man ha en förståelse för.

På samma sätt måste klimatmålen förändras. Sverigedemokraternas ståndpunkt är liksom Konjunkturinstitutets att klimatmål bör formuleras i termer av de miljöproblem vi vill lösa och inte i termer av de medel vi har att lösa dem med. Vi vänder oss därför mot bindande mål för förnybart och energieffektivisering och orealistiska mål om en koldioxidfri fordonsflotta.

Forskning har visat att bindande mål för förnybart inom EU kraftigt kan öka kostnaderna utan att utsläppen minskar. Tyskland är ett tydligt exempel, där man har byggt ut kolkraften kraftfullt trots världens mest ambitiösa satsningar på sol- och vindkraft. I ljuset av detta är det märkligt att kärnkraftens betydelse inte lyfts fram mer frekvent. Det är vår mening att regeringen ska verka för att kärnkraft ska likställas med den förnybara energin. Där har IPCC gått i helt rätt riktning. Man har givit kärnkraften en tydlig plats.

Herr talman! Det krävs en omläggning av svensk och global klimatpolitik. Vi måste sluta upp med kortsiktiga och ofta direkt kontraproduktiva åtgärder. Att satsa på etanol får till exempel till följd att skövlingen av skog ökar och att världsmarknadspriserna på mat höjs. Det gagnar varken klimat eller världens befolkning, utan följden blir färre kolsänkor, ökad koldioxid i atmosfären och att fler människor får gå hungriga.

Nej, vi måste satsa på mer forskning och utveckling i fråga om fossilfria energiformer. Först när det finns konkurrenskraftiga alternativ till olja och gas kommer förbrukningen av dessa tillgångar att minska. Då håller det inte med regeringar som på grund av Miljöpartiet och Centerpartiet motverkar den klimatneutrala svenska energiförsörjningen. (Applåder)

Anf. 3 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Tidigare när man har läst Sverigedemokraternas klimatpolitik har det varit ganska snabbt gjort. Det har varit skrivningar som har rymts på en post-it-lapp ungefär. Men inför den här debatten krävdes det faktiskt lite mer läsning. Det krävdes faktiskt att jag valde dubbelsidig utskrift för att få plats med Sverigedemokraternas samlade klimatpolitik.

I den här debatten var det ändå glädjande att höra Martin Kinnunen erkänna att klimatutmaningen är ett problem att ta på allvar och en utmaning att möta. Samtidigt blev det därefter bara åtta minuters tal om allt som Sverigedemokraterna är emot och allt som man ser som problematiskt.

Därför skulle jag vilja fråga ledamoten om vad som är Sverigedemokraternas förslag för att Sverige ska driva en bra klimatpolitik. Vad är Sverigedemokraternas svar för att få fler länder att ta sitt ansvar? Jag upplevde nämligen att Kinnunen menar att det finns problem och att det inte räcker med att Sverige ensamt går före, vilket jag instämmer i. Om den beskrivningen är vi helt överens.

Hur ska vi då agera för att få fler länder att ta sitt ansvar? Ledamoten Kinnunen representerar ju ett parti som vill lämna vår viktigaste miljöorganisation, det vill säga EU, och som egentligen inte tycker att vi ska söka internationellt samarbete. Då blir det väldigt märkligt när man samtidigt kritiserar bristen på internationella avtal och internationellt samarbete.

Vad säger ledamoten Kinnunen? Vad är Sverigedemokraternas svar för att vi ska kunna möta den globala utmaningen?

Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Vi utvecklar vår politik. Det blir fler sidor för varje år. Det är en utveckling som kommer att fortsätta. Det kommer att bli jobbigare och jobbigare att brotta sig igenom våra motioner framöver. Det är jag övertygad om.

Jag talade en del om saker vi är emot, som vi tycker är dåliga och skadliga för klimatet och för svensk och europeisk konkurrenskraft. Jag tycker ändå att kärnan i det jag förde fram var att vi måste ha en omläggning. Vi måste fokusera på forskning och utveckling och på teknisk utveckling. Vi måste möjliggöra nya energikällor. Det är då vi kan

konkurrera ut de fossila bränslena. Det är först då vi kan få med alla länder på tåget.

Prot. 2014/15:104
27 maj

Som politiken ser ut är det inte realistiskt att vi i dag ska lyckas ro i land legalt bindande globala avtal, utan vi måste arbeta från grunden med att möjliggöra kostnadseffektiva energiformer som upplevs som attraktiva av alla länder i världen. Det är först då vi kan komma till rätta med de här problemen.

Anf. 5 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Jag delar ledamoten Kinnunens syn på behovet av utveckling av ny energi, av nya energikällor och av ny teknik.

Därför är jag som representant för Alliansen väldigt stolt över att vi gjorde historiska investeringar och satsningar på just energiforskning under vår tid vid regeringsmakten. Vi hade forskningsanslag på 1,3 till 1,4 miljarder årligen till energiforskningen, och det var just därför att vi delar uppfattningen att det är oerhört viktigt att vi bryter vårt beroende av fossil energi och att vi får fram effektivare solpaneler, bättre vindkraft, att vi kan göra mer av vårt gröna guld skogen och så vidare. Dessa satsningar hoppas jag att även den nya regeringen vill fortsätta att driva.

Något som också är oerhört viktigt när det gäller teknik och möjligheten att bryta fossilberoendet är att vi faktiskt hjälper länder som inte har kommit lika långt och som inte har samma möjligheter som Sverige. Därför tycker jag att satsningar på klimatinvestering i andra länder genom flexibla mekanismer är ett viktigt verktyg. Därför tycker jag att det är bra att Sverige genom sin biståndsbudget kan hjälpa länder att inte fastna i samma fossilberoende som Sverige, Västeuropa och västvärlden i stort har gjort.

Vad som också är viktigt är att man står upp för frihandel och för öppna gränser så att man kan sprida kunskap och ny teknik. Vi vet ju att ett problem i Europa är att vi har höga tullar på import av solenergiteknik från Asien. Det är någonting som gör det dyrare för oss i Europa att öka vår produktion av förnybar energi.

Min fråga är: Driver Sverigedemokraterna en öppen linje, en politik för mer frihandel och mindre slutna gränser?

Anf. 6 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Det finns tydliga beröringspunkter mellan Sverigedemokraterna och Alliansen i synen på vikten av forskning och utveckling på energiområdet. Vi vill också forska mer på den nya generationens kärnkraft, till exempel. Det skulle verkligen behövas, och det är tråkigt att det aldrig blev av med den nya regeringen.

Ett problem i svensk energipolitik och även i biståndspolitik är att man börjar i fel ända. Man satsar på subventioner för att driva fram sol och vind, men vi har i dag inte verktygen för att dra nytta av de här energislagen i tillräckligt stor utsträckning. Vi skulle behöva kunna lagra den här energin.

I stället snedvrider man konkurrensen på marknaden och skapar en tillförsel av vind som vi egentligen inte är redo för. Det skapar obalans. Vi exporterar solpaneler och annat via Sida, och det är verktyg som egentligen inte gör någon stor nytta i utvecklingsländerna. Man skulle faktiskt rädda fler liv genom att installera kolkraft där, vilket i och för sig går emot andra mål. Frågan är vad som är viktigast att rädda.

Även Sverigedemokraterna står upp för en fri handel. Vi är ett exportberoende land som drar nytta av att handla med andra länder. Det är således positivt om detta kan förenklas i framtiden. EU:s handelstullar gagnar på intet sätt oss. Vi är lika mycket emot dem som utvecklingsländerna är.

Anf. 7 KRISTINA YNGWE (C):

Herr talman! Tillväxt är en nyckelingrediens i klimatarbetet. Det handlar om tillväxt på åkern, i skogen och i ekonomin.

Låt mig börja med behovet av ekonomisk tillväxt. Den centerpartistiska miljöministern Lena Ek tog under alliansregeringens tid vid makten initiativ till arbetet med new climate economy. I rapporten *Better Growth, Better Climate: The New Climate Economy Report* poängteras hur hållbar ekonomisk tillväxt är en förutsättning för en bättre miljö och att en offensiv miljöpolitik är en förutsättning för god ekonomisk utveckling.

Hållbar ekonomisk tillväxt innebär att vi kan göra mer med mindre resurser och att ny grön klimatsmart teknik kan växa fram. Hållbar tillväxt kan leda till nya innovationer som sänker utsläppen eller producerar förnybar energi. Hållbar tillväxt kan leda till nya jobb och gröna företag.

Under miljö- och jordbruksutskottets besök på OECD i Paris under våren lyftes new climate economy vid ett flertal tillfällen upp som en game changer när det gäller synen på det internationella klimatarbetet. För att nå framgång i det internationella klimatarbetet måste nämligen synen på klimatarbete förändras från att man ser klimatfrågan som en ren kostnad till att se den som en möjlighet till jobb och tillväxt. Därför är det viktigt att Sveriges klimatarbete verkligen fortsätter i klimategonomins anda, både nationellt och internationellt.

Ett sätt är att i högre grad nyttja kraften i miljöstyrande skatter. Det är dock viktigt att arbetet med miljöstyrande skatter går hand i hand med åtgärder som underlättar för företaget att skapa jobb och tillväxt.

Grön skatteväxling, där skatter höjs på sådant som är dåligt för miljön samtidigt som man minskar skatten på arbete, gör det möjligt att genomföra kraftfulla utsläppsminskningar samtidigt som det ger utrymme för att göra satsningar på fler jobb.

Tyvärr ser vi i dag att den rödgröna regeringen väljer ett annat spår och i stället höjer skatterna på jobb och arbete. Grön skatteväxling blir röd skattechock. Där hoppas jag och Centerpartiet att regeringen tänker om.

Herr talman! När världens länder nu ska enas om ett nytt klimatavtal i Paris krävs djupare och bredare åtaganden. De rikaste länderna måste fortsatt gå före och stödja de fattigaste länderna. Samtidigt krävs det att de stater som står för de största utsläppen vidtar större och kraftigare åtgärder. Frågan är om det internationella samfundet i en tid av svåra konflikter verkligen kan samla sig till ett kraftfullt agerande i Paris.

För mig och Centerpartiet är svaret att vi måste, för alternativen är oacceptabla och mångdubbelt dyrare.

Just nu pågår ett arbete med att få klarhet i vilka ambitioner och tänkbara åtgärder de medverkande länderna kan tänka sig. I new climate economys anda har Alliansen drivit på för att få till stånd ett utsläppsmål innehållande flexibla mekanismer som skapar förutsättningar för större

utsläppsminskningar inom de länder där utsläppen är som störst och växer snabbast.

För att få tillräckliga utsläppsminskningar i u-länderna kommer det att behövas olika former av stöd från i-länderna, och det är viktigt att tidigt motverka att utvecklingsländer med snabbt växande utsläpp läser in sig långvarigt i teknik och system som genererar stora utsläpp.

De flexibla mekanismerna bidrar till nödvändig teknologiöverföring och kapacitetsutbyggnad i utvecklingsländerna och bidrar till hållbar utveckling och grön tillväxt.

Sverige har länge varit ledande inom utvecklingen av de flexibla mekanismerna för internationell utsläppshandel och klimatfinansiering, men tyvärr har den rödgröna regeringen varit oroväckande otydlig när det gäller besked om man anser att sådana flexibla mekanismer bör vara en del av förhandlingspositionen inför COP 21. Detta är beklagligt när vi kan se att utvecklingsländerna både behöver och efterfrågar tekniköverföring för grön tillväxt. Från Alliansens sida tycker vi att detta är en otroligt viktig del att ta med i förhandlingarna, som vi också tror kan få gehör från fler länder och därmed bidra till att få ett avtal på plats.

Därför yrkar jag bifall till reservation nr 9.

Herr talman! Jag nämnde inledningsvis att en annan sorts tillväxt är viktig i klimatarbetet, nämligen den på åkern och i skogen.

Både i Sverige och i världen är jordbruket och skogsbruket en viktig del av lösningen. Jag har tidigare här i kammaren talat om den gröna kolatomen från åker och skog med vilken vi kan bygga i stort sett allt som vårt samhälle behöver: byggmaterial, kemikalier, målarfärg, tyg och drivmedel. På så sätt kan material baserat på den svarta kolatomen från fossila råvaror som olja och kol fasas ut och ersättas av förnybara råvaror.

Det krävs klara och tydliga politiska riktlinjer inom flera av dessa områden för att övergången till det biobaserade samhället ska fungera. Ett område där vi just nu med stor tydlighet ser behovet av långsiktiga spelregler är drivmedel. Vägtransporterna stod för cirka en tredjedel av Sveriges utsläpp 2013. I de områden där kollektivtrafik är ett realistiskt alternativ ska politiken såklart styra människors transporter. Men för att människor ska kunna bo och jobba i hela landet, även i de områden där kollektivtrafiken inte fungerar, behövs bilen.

Redan 2012 nådde Sverige EU:s mål om 10 procent förnybar energi i transportsektorn. Detta skedde tack vare att Centerpartiet under tiden i alliansregeringen skapade incitament för att välja miljövänliga transporter.

Men vi har en lång väg kvar till att nå visionen om en fossilfri fordonsflotta. Därför är det brådskande med besked om nya långsiktiga insatser.

För att skapa rättvisa villkor och premiera de bränslen som är absolut bäst för klimatet vill vi att alla bränslen, både fossila och förnybara, ska bedömas efter deras totala miljönytta – beräknat från deras ursprung på olje- eller rapsfältet till avgasröret. På så vis kan vi skapa ett ramverk som är långsiktigt och som gynnar riktigt klimatsmarta drivmedel.

Vi anser, tyvärr, att framtiden för förnybara drivmedel är ovisst eftersom regeringen väljer att höja skatterna på förnybara drivmedel. Här måste vi hjälpas åt, och regeringen måste ta ledningen i att ta strid mot EU så att statsstödsregler inte trumfar klimatarbete. Vi i Centerpartiet vill jaga utsläppen, inte bilarna, och därför yrkar vi bifall till reservation nr 27.

Herr talman! Klimatet är en av vår tids största utmaningar. För oss i Centerpartiet är vägen framåt klar; en politik där klimatarbete och ekonomisk tillväxt går hand i hand, en politik för grön skatteväxling och en politik som skapar långsiktiga spelregler för drivmedel och andra produkter som skapas av den gröna kolatomen.

Jag ställer mig såklart bakom alla Centerpartiets reservationer, men för tids vinnande yrkar jag alltså bifall endast till reservationerna nr 9 och 27. (Applåder)

Anf. 8 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Kärnkraft och även vattenkraft har varit garantier i Sverige för en koldioxidneutral energiförsörjning, där vi skapar goda möjligheter för att reglera energitillförseln på grund av kyla eller varierande produktion från till exempel vindkraft.

I samband med att Vattenfall fattade beslut om att stänga reaktorer i Ringhals i förtid sa Centerpartiets partiledare Annie Lööf att det är en positiv utveckling och att beslutet är fattat på marknadsmässiga grunder. Politiken ska inte ha något med avvecklingen att göra, säger Centerpartiet.

Håller Kristina Yngwe med om detta? Är det så det har fungerat i dag? Är det den bild ledamoten har?

Anf. 9 KRISTINA YNGWE (C) replik:

Herr talman! Tack för frågorna! Det råder inga oklarheter eller ovissheter om vad Centerpartiets vision är när det gäller varifrån energin ska komma. Vi har sagt att energianvändningen ska ske i förnybar form inom en generation, vilket innebär att kärnkraften ska fasas ut. Precis som Kinnunen har lyft upp vill vi att arbetet ska ske i enlighet med den energiöverenskommelse som Alliansen har arbetat fram, det vill säga på marknadsmässiga grunder. Samtidigt som det ska finnas en hållbar övergång till ett nytt samhälle måste det finnas en hållbar tillväxt och goda ekonomiska incitament för vår industri.

Jag kan inte annat än hålla med Annie Lööf om att de resultat som har kommit fram under våren är ett tydligt incitament. De visar tydligt att den marknadsanpassade övergången som energiöverenskommelsen har lagt grunden för har fungerat. Jag håller definitivt med om att det är glädjande att det finns förutsättningar för fortsatt arbete med förnybar energi.

Anf. 10 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Jag får tacka för svaret. Jag blir dock lite konfunderad.

Hur kan detta beslut ha varit fattat på marknadsmässiga grunder när det är politiker som har infört en fullständigt unik effektskatt på kärnkraft? Denna skatt höjdes dessutom när Centerpartiet satt vid makten 2008 med hänvisning till de höga elpriserna. Nu när elpriserna är lägre än på mycket länge höjer man skatten ännu mer och slår undan fötterna på de två reaktorerna i Ringhals.

Sammanlagt handlar de särskilda skatterna som drabbar kärnkraften om ungefär en tredjedel av kostnadsmassan. Det handlar om över 10 öre per kilowattimme. Att detta inte skulle spela någon roll och att vanlig marknadsekonomi skulle ligga bakom är befängt.

Mot den bakgrunden är det beklagligt att ett borgerligt parti applåderar den politiska nedmonteringen av svensk kärnkraft, som kommer att drabba vår industri och våra jobb och leda fram till ökade utsläpp.

Anf. 11 KRISTINA YNGWE (C) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är otroligt beklagligt att det finns ett parti som anser att kärnkraften är den rätta, sanna vägen framåt. Om det finns något som Sverige har potential att göra i framtiden är det att vara Europas gröna batteri genom att satsa på förnybar energi och genom att satsa på de möjligheter och råvaror som finns i landet i form av vatten, vind, skog och åker. Det är otroligt beklagligt att Sverigedemokraterna inte ser de möjligheter som finns utan håller fast vid att det är kärnkraften som är vägen framåt.

Jag tror på Centerpartiets politik när det gäller att nå målet förnybar energi inom en generation samt skapa tillväxt och nya jobb med hjälp av de förutsättningar som finns i Sverige. Jag hoppas att Sverigedemokraterna ändrar strategi när det gäller den frågan.

Anf. 12 JENS HOLM (V):

Herr talman! År 2014 var det varmaste året någonsin. Åren dessförinnan hade temperaturen på jordklotet också slagit varmerecord. Vi såg nyligen att koncentrationen av koldioxid i atmosfären passerade den magiska gränsen 400 miljondelar. Världssamfundet har sagt att mer än 450 miljondelar koldioxid kan vi inte ha i atmosfären om vi ska hålla ned temperaturhöjningen till under två grader. Vi är snart där.

Det är ett faktum att klimatförändringen finns och att det är vi människor som påverkar den. Även här i Sverige börjar vi märka av effekter av klimatförändringen. Vi måste ta med den när vi planerar våra städer, hur vi ska försörja oss med livsmedel, hur vi ska bygga infrastruktur och så vidare.

Men ifall vi hade haft den här debatten på södra halvklotet, i ett fattigt land som inte har resurserna att skydda sig mot de effekter som ett förändrat klimat ger, hade debatten präglats mycket mer av akuta åtgärder – stundtals av en känsla av panik.

Det tycker jag att man märker när man pratar med människor som kommer från östaterna i Stilla havet. De försöker nu sluta avtal med Nya Zeeland, Australien och andra länder för att evakuera sin befolkning eftersom havsnivån har höjts så mycket att de snart inte längre kan bo kvar i Mikronesien, Tuvalu, Samoa och på andra ställen.

Man märker det också när man träffar människor från Bangladesh eller södra Indien som säger: Vi har ofta drabbats av monsunregn och att vi måste flytta våra åkrar, men nu är det värre än någonsin. Vi har gigantiska översvämningar som vi aldrig har sett tidigare.

När jag var i Lima i Peru i fjol berättade man om den stora rädsla som finns i denna åttamiljonersstad: att man snart inte längre ska ha något färskvatten att försörja befolkningen med. Glaciärerna uppe i bergen sinar, och det är de som försörjer Lima och andra städer längs Stilla havskusten med färskvatten.

Klimatförändringen finns alltså här och nu. Det är ingenting som sker någon gång i framtiden.

I de internationella klimatförhandlingarna talar man om det historiska ansvaret. Man menar att det är i-länderna – Sverige, EU, Nordamerika, Japan och så vidare – som har skapat klimatförändringen. Därför menar man att vi också har ett historiskt ansvar att se till att minska våra utsläpp och att hjälpa utvecklingsländerna att inte göra samma misstag som vi har gjort. Man menar att i-länderna historiskt sett har stått för ungefär 70 procent av världens totala utsläpp av växthusgaser.

Det kan vara värt att komma ihåg de här historiska siffrorna när vi i dag ser att länder som Indien, Kina och Brasilien snabbt ökar sina utsläpp. Varför gör de det? Jo, därför att de anammar precis samma utvecklingsmodell som vi har haft. Det är just de misstagen som vi måste hjälpa dem med och se till att de inte upprepar. Tar vi det ansvaret? Nej, jag tycker inte att vi gör det. Jag saknar den stora planen för att ställa om Sverige och för att ställa om andra industrialiserade länder.

I vår motion *Klimaträttvisa*, som är en av de motioner som ligger till grund för betänkandet som vi nu debatterar, lägger vi i Vänsterpartiet fram ett antal konkreta förslag på hur Sverige skulle kunna bli ett land som tar ansvar för sina historiska utsläpp av växthusgaser.

Det första vi säger är att Sverige behöver nya, skarpare klimatmål. Vi i Vänsterpartiet vill att Sverige ska minska sina utsläpp med 50 procent jämfört med 1990 års nivåer. Vi vill att alla de här utsläppsminskningarna ska göras på hemmaplan. Vi ska inte uppnå våra nationella klimatmål genom att, som Johan Hultberg från Moderaterna och Kristina Yngwe från Centerpartiet talar om, köpa billiga och osäkra utsläppskrediter i andra länder. Vi vet helt enkelt inte ifall det blir några utsläppsminskningar då. Det enda vi vet helt säkert ifall vi köper billiga och osäkra utsläppskrediter är att vi låter någon annan göra jobbet, när vi vet att vi måste ställa om här i Sverige.

Vi vill också ha nya klimatmål för EU. Det är samma resonemang där: Om man höjer klimatmålen tvingas vi politiker att ta fram fler skarpa åtgärder för att minska våra utsläpp. Jag gläds åt att man nu på EU-nivå säger att när EU ska uppnå sina utsläppsminskningar ska allt göras på hemmaplan, alltså inom EU. EU har övergett strategin att köpa billiga utsläppskrediter. Det är snart bara Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna – jag vet inte var Sverigedemokraterna står – här i Sverige som krampaktigt håller fast vid att köpa billiga och osäkra utsläppskrediter.

Vi måste också ha en strategi för 100 procent förnybar energiproduktion. Många tror att vi värmer upp våra hus och producerar elektricitet 100 procent förnybart redan nu här i Sverige, men så är det inte. Vi kan promenera ett par kilometer norrut, så kommer vi till Fortums Värtaverket, som förser Stockholmsinvånarna med värme. Man bränner kol. Man bränner hundratusentals ton kol varje år. Tack vare den borgerliga regeringens tidigare beslut kan Fortum nu göra det utan att ens betala koldioxidskatt

för det. Den borgerliga regeringen avskaffade ju koldioxidskatten för kraftvärme. Det är helt fel väg att gå.

Prot. 2014/15:104
27 maj

Vi måste sätta mycket högre pris på det som släpper ut. Centerpartiet talade tidigare här om en skatteväxling. Det är extremt viktigt att höja skatter och avgifter på det som släpper ut. Jag saknade det under den tidigare borgerliga regeringen, och jag saknar faktiskt en hel del konkreta åtgärder även från den nuvarande regeringen. Vi behöver ha en flygskatt, vi behöver ha en skatt på vägslitaget som långtradare åsamkar och vi behöver höja koldioxidskatten. Det fina med att höja eller införa sådana skatter är att vi får pengar att investera i det som minskar våra utsläpp och ställer om Sverige.

Vi behöver också ha hållbara transporter i Sverige. I framtiden ska vi inte bygga fler motorvägar. Vi kan lägga en del pengar på att renovera det befintliga vägnätet. Men att bygga motorvägar som Förbifart Stockholm, som nu förbereds – ett gigantiskt motorvägsprojekt för någonstans mellan 30 och 60 miljarder kronor som vi vet leder till ökad bilism och ökade utsläpp – är ju helt galet, ärligt talat. Alla pengar måste gå till att investera i kollektivtrafiken och i bättre trottoarer och bättre cykelbanor så att folk kan gå och cykla mer i våra städer.

I Sverige har vi väldigt stora subventioner till det som smutsar ned. Vi har miljöskaadliga subventioner på uppskattningsvis 50 miljarder kronor årligen. Skattemedel går till ökade utsläpp, helt enkelt. Siffran 50 miljarder kronor kommer från en inventering som Naturvårdsverket gjorde för några år sedan. Jag tror inte att alla de här miljöskaadliga subventionerna kan avskaffas över en natt, men vi skulle åtminstone kunna anta en strategi för att successivt avskaffa dem.

I betänkandet har vi i Vänsterpartiet också en reservation som handlar om de konsumtionsbaserade utsläppen. När vi talar om utsläpp talar vi bara om utsläppen som kommer från produktionen. De utsläpp som härrör från våra flygresor till Thailand eller Spanien eller som härrör från alla prylar som vi köper från andra länder, de varken synliggörs eller rapporteras i den svenska statistiken. Vi i Vänsterpartiet vill att det ska göras. Då kommer vi att se att våra utsläpp i praktiken är kanske dubbelt så stora. Om vi synliggör de konsumtionsbaserade utsläppen blir det också lättare att identifiera dem och sedan minska dem.

Därför, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 6, som handlar om just detta. Jag passar också på att yrka bifall till reservation 11, som handlar om skarpare klimatmål i EU.

Vi måste också samarbeta mer aktivt med länderna i syd, de som drabbas här och nu av våra utsläpp. Vi i Vänsterpartiet vill ha ett klimatbistånd, finansierat inte från den ordinarie biståndsbudgeten utan med nya och additionella medel. Vi måste också se till att föra över ny teknik till utvecklingsländerna så att de kan använda den senaste tekniken och inte göra om samma misstag som vi i i-världen har gjort.

Herr talman! Jag skulle vilja ta upp en sak till innan jag avslutar. Till grund för betänkandet ligger en proposition från regeringen. Det är en skrivelse som är en rapportering av Sveriges åtagande för den första perioden inom Kyotoprotokollet. Man kan tycka att en sådan rapportering

är något som vi alla borde vara överens om, och överlag håller jag med om
det som står här.

Prot. 2014/15:104
27 maj

Det som förs fram är att Sverige har minskat sina utsläpp med 16 procent sedan 1990, och det är självklart bra. Detta har skapat ett överskott av så kallade utsläppsrätter. Vi kan alltså sälja rätten att släppa ut till andra länder om vi skulle vilja det. Överskottet av utsläppsrätter är på 76 miljoner ton, vilket är ungefär en och en halv gång mer än vad Sverige som land släpper ut på ett år.

Jag gläds åt att regeringen säger att överskottet av utsläppsrätter ska annulleras, alltså skrotas. Då kan utsläppen inte äga rum i något annat land. Man skrotar dock inte hela överskottet. 10 ½ miljon ton koldioxid låter man bli att skrota. Det tycker Vänsterpartiet är fel. Självklart borde hela vårt överskott av utsläppsrätter skrotas.

I propositionen och i majoritetens text i betänkandet står det att proceduren för detta ytterligare överskott av utsläppsrätter ännu är oklar. Jag tycker inte att det är oklart. Vi vet här och nu att det är på drygt 10 miljoner ton. Det minsta regeringen kunde ha gjort i denna proposition är att säga att eventuella framtida överskott självklart ska annulleras.

Jag skulle vilja ha ett klart besked om detta från regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Kan ni lova att allt överskott av utsläppsrätter även i framtiden ska annulleras? I så fall borde ni kunna bifalla Vänsterpartiets reservation nr 1.

Anf. 13 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Jens Holm för ännu ett engagerat inlägg. Jens Holm har ett stort engagemang för klimatpolitik. Jag delar detta engagemang, men där slutar likheterna mellan mig och Jens Holm och mellan Moderaterna och Vänsterpartiet.

Det var intressant att höra Jens Holm tala om den stora planen. Tidigare har vi hört Vänsterpartiets företrädare tala om femårsplaner, men nu är det den stora planen som ska levereras. Här blir skillnaden mellan Moderaterna och Vänsterpartiet tydlig i synen på vad politik kan åstadkomma och politikens roll.

Jag tror att vägen för att möta klimatutmaningen går genom de små stegens framsteg. Genom att vi skapar förutsättningar för företag att investera och utveckla ny teknik och nya möjligheter kommer vi hela tiden lite närmare en lösning. Vi kommer lite längre fram genom att minska våra utsläpp.

Jens Holm däremot tror att det är så enkelt som att fatta några beslut i Sveriges riksdag och klubba igenom den stora planen. Sedan är vi i hamn. Jag tror att det är en djupt felaktig syn.

I stället måste vi politiker jobba för att undanröja problem och säkerställa att de verktyg som vi plockar upp ur den politiska verktygslådan och använder är kostnadseffektiva.

Hur kommer det sig att Jens Holm gång efter annan kritiserar andra länders välfungerande klimatinvesteringar, som kontrolleras och följs upp på ett systematiskt och bra sätt av oberoende granskare, men helt utan kritik ställer sig bakom regeringens förslag att satsa nästan 2 miljarder

Anf. 14 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Är det några som snackar femårsplaner, mjölkkvoter, interventionsköp av livsmedel och annat är det Moderaterna, som kramar EU hårdare än många andra partier i detta sammanhang. Det är där vi ser den stora planekonomin nu för tiden, åtminstone inom jordbrukspolitiken.

Johan Hultberg tar upp en relevant fråga. Vi vet att om vi investerar på hemmaplan ställer vi verkligen om Sverige. Om vi köper billiga och osäkra utsläppskrediter i andra länder får vi inte den omställning i Sverige som vi så väl behöver.

Uppköpen av utsläppskrediter kritiserades till exempel av Riksrevisionen i en omfattande rapport för ett par år sedan. Också för ett par år sedan sa EU-kommissionen att det inte håller att köpa billiga och osäkra utsläppskrediter, utan EU ska göra hela omställningen inom EU.

Johan Hultberg säger att det görs noggranna granskningar. Det görs det inte alls. En konsultbyrå kräver in ifyllda papper och annat, och sedan är det klart med den saken.

Det tidigare klimatinvesteringsprogrammet var ett av de effektivaste sätten att minska Sveriges utsläpp. Det har också Naturvårdsverket konstaterat i en utvärdering. Det hade en del barnsjukdomar, men jag är övertygad om att när vi nu sjesätter ett nytt investeringsprogram kommer vi verkligen att få valuta för pengarna. Vi kommer att se att det händer saker i våra kommuner och landsting som faktiskt även moderata lokalpolitiker efterfrågar.

Anf. 15 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Vad Moderaterna och Alliansen vill är att vi ska höja EU:s utsläppsminskingsmål. På EU-nivå har vi kommit överens om att EU ska minska sina utsläpp med 40 procent. Det är ett bra första steg. Det utsläppsminskingsmålet ska, som Jens Holm sa, nås genom åtgärder bara inom EU.

Vi tycker att det vore bra om EU kunde nå längre. Vi tror att en både realistisk och ambitiös väg är att komplettera detta utsläppsminskingsmål med ytterligare utsläppsminskningar i andra länder.

Klimatutmaningen är global. Det spelar ingen roll om utsläppen sker i Sverige, i Zimbabwe eller i Kina. Ett ton är ett ton oavsett var det släpps ut. Därför är det viktigt att vi vid sidan om att göra vår hemläxa på hemmaplan bidrar till att göra utsläppsminskningar i andra länder.

Jens Holm talade själv om att vi i den rika världen måste hjälpa fattigare länder att ställa om och anpassa sina samhällen. Då är detta viktigt. Vi mobiliserar också pengar till FN:s anpassningsfond genom att göra investeringar i just CDM.

Detta är alltså ett sätt att höja ambitionen.

Jens Holm beskriver det gamla Klimagesystemet djupt felaktigt. Till och med Naturvårdsverket konstaterade i sin slutredovisning att systemet hade stora brister vad gällde additionalitet. Man konstaterade att många av de åtgärder som stöddes hade genomförts även utan stöd.

Det är inte ansvarsfullt att hantera skattebetalarnas pengar så att vi inte kan säkerställa att pengarna levererar nytta. OECD skrev i sin utvärdering

av den svenska klimatpolitiken att upp till 70 procent av investeringar i Klimp:en hade gjorts även utan subvention.

Låt mig ställa frågan till Jens Holm, som ställer sig bakom regeringens förslag, och till regeringens företrädare: Hur ska det nya klimatinvesteringssystemet utformas för att undvika dessa enorma bekymmer?

Anf. 16 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Till alla åhörare: Vad gäller de högre ambitionerna på EU-nivå finns det fyra förslag att ta ställning till. Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill minska EU:s utsläpp med 50 procent. Sverigedemokraternas förslag förstår jag inte. De borgerliga vill minska med 40 procent, som EU säger, och vill köpa krediter. Vänsterpartiet säger i reservation nr 11 att vi vill minska utsläppen på EU-nivå med 60 procent utan internationella krediter.

Här gör vi precis som EU-kommissionen har sagt. Det är osäkra krediter som inte ställer om på hemmaplan, och därför vill vi inte använda oss av dem. Det har också Riksrevisionen konstaterat i sin rapport.

Vi vill däremot ha ett klimatbistånd med additionella medel, alltså med nya pengar, till utvecklingsländerna så att de kan ställa om. Vi har föreslagit ett sådant klimatbistånd gång efter annan i kammaren, och varje gång har Moderaterna röstat ned förslaget.

När det gäller klimatinvesteringar på lokalt plan lyssnar jag på vad Sveriges Kommuner och Landsting säger. De vill ha lokala och regionala klimatinvesteringspengar. Jag lyssnar på vad många borgerliga lokalpolitiker säger, och jag lovar dig, Johan, jag har hört flera av dem säga att de vill ha lokala och regionala klimatinvesteringspengar.

Jag duckar inte för att det var en del barnsjukdomar i det tidigare klimatinvesteringsprogrammet. Det var stor byråkrati, det tog lång tid att få sina ansökningar godkända och så vidare.

Sådana där saker kan man lära av, och det gjorde man också under det tidigare Klimpsystemet. Därför är jag väldigt stolt över att vi nu har fräscha pengar till att ställa om Sverige lokalt och regionalt, för det är så vi verkligen kan få fart på klimatarbetet på hemmaplan här i Sverige.

Anf. 17 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet, utom punkterna 3 och 9. Folkpartiet har reservationer tillsammans med övriga allianspartier, men jag nöjer mig med att yrka bifall till reservation 9.

I dag handlar det om en regeringsproposition om Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod. Vi har inte så mycket att tillägga där. Vi tycker att det är bra att man annullerar utsläppsrätterna i den omfattning man gör och att det finns förklaringar till de steg man tar. Det handlar också om 59 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden i höstas.

Herr talman! När vi diskuterar klimatet och närmare bestämt klimatförändringar blir det av naturliga skäl oftast en aning skrämmande, i alla fall för de flesta av oss. När man läser texterna återkommer nyckelord som ödesfråga och vår tids största utmaning ganska frekvent. Vi känner allvaret i detta.

Jag vill från Folkpartiets sida vara tydlig med att det är så vi måste uppfatta situationen. Men det betyder inte att vi får drabbas av uppgivenhet, utan vi måste se att det finns möjligheter att göra relevanta åtgärder och att vi själva genom politiska beslut har en stor del i det.

När jag talar om relevanta åtgärder utifrån vår liberala utgångspunkt behöver dessa inte stå i motsats till tillväxt, snarare tvärtom. Tillväxt är en förutsättning för att vi ska kunna ta oss an problemen med klimatförändringar. Detta framhöll mina allianskollegor Johan Hultberg och Kristina Yngwe på ett bra sätt tidigare i debatten.

När vi talar om klimatförändringar och hur vi ska brottas med dem handlar det naturligtvis om att minska utsläppen. Vi kan diskutera olika procentsatser och i vilken ordning det ska ske.

Vi måste anpassa oss till den klimatförändring och de resultat som faktiskt kommer att inträffa. Det finns ett uttryck som säger att man ska hoppas på det bästa och förbereda sig för det värsta. Kanske är det ungefär där vi ligger i klimatkommunikationen.

Vi i Folkpartiet står helt bakom att de bästa och mest effektiva styrmedlen bygger på att förorenaren betalar. Koldioxidskatt på fossila bränslen och ett utvecklat utsläppshandelssystem inom EU har visat sig vara effektiva styrmedel som naturligtvis ska vara ett centralt inslag i den svenska klimatpolitiken.

När vi diskuterar skatter och styrmedel har det tidigare lyfts fram att det är mycket oroväckande att regeringen nu lägger mycket mer skatter på jobb och tillväxt och fokuserar på detta i stället för att styra mot det som är dåligt i samhället.

Jobb och tillväxt vill vi förmodligen alla ha. Man kan konstatera att av de 34 miljarder man höjer skatten med 2016 drabbar 80 procent jobb och tillväxt. Som har nämnts här tidigare rör det bland annat ROT- och RUT-avdrag och höjd arbetsgivaravgift för unga, kanske främst det senare.

Herr talman! Förutom ekonomiska styrmedel handlar det om att satsa på forskning och inte minst på energiforskning. Det handlar om forskning på framtidens fordon och bränslen. Det är inte fordonen och rörligheten i sig som är problemet, utan det är utsläppen. Det gäller därför att fokusera på rätt saker. Energieffektivisering hänger för övrigt ihop med detta, som nämntes tidigare.

När det gäller energipolitiken anser vi i Folkpartiet att vi måste fortsätta med den politik som alliansregeringen förde, med fokus på utsläppsfri elproduktion.

Att energiproduktionen ska uppfylla säkerhetskrav och hälsokrav är en grundläggande sak, men ur klimatsynpunkt finns det inget motsatsförhållande mellan att utveckla förnybar energi och att forska om och utveckla kärnkraft. Det är två lösningar på samma problem som måste samverka.

I Sverige måste vi ha fokus på anpassningsåtgärder, men som Jens Holm lyfte fram måste vi även se att det egentligen är utvecklingsländer och Stillaohavsöar som drabbas värst. Det handlar om höjda havsnivåer och översvämningar men också om områden i världen som drabbas av torka. Det är viktigt att vi jobbar internationellt och att den så kallade gröna fonden och liknande blir bra verktyg i sammanhanget.

När vi pratar om anpassning är den kommunala nivån viktig i samhällsbyggnads- och planprocessen. Det är viktigt att man även tittar på

detta vid den kontrollstation 2015 som tydligt utlovas av regeringen i betänkandet.

SMHI har gjort ett bra underlag om denna fråga som kom i mars. Det handlar om fortsatt arbete med anpassning av regelverken och finansiering av forsknings- och utvecklingsprojekt och framför allt om att lyfta fram kunskap och beslutsstöd. Man kommer naturligtvis aldrig undan att det i slutändan blir en diskussion om kostnadsfördelningen.

Herr talman! Om vi går över till den globala sidan har vi nu framför oss klimatmötet i Paris – COP 21 – i slutet av året. Vi får åter ha stora förhoppningar om att vi kan komma fram där och få ett bindande globalt avtal.

Man upplever dock ofta att vägen mot ett sådant avtal känns nästan oöverblickbart komplex, men med den kunskap och de många steg som har tagits känns det som att avgörande steg kommer att kunna tas även i Paris.

I den debatt vi nu för är det viktigt att framhålla att vi odiskutabelt är helt överens om att vi måste föra en politik och driva förhandlingar så att vi säkrar att vi kommer så långt under tvågradersmålet som möjligt.

Då är det naturligtvis viktigt att rika länder som Sverige och andra länder går före. Där kan man alltid resonera som Sverigedemokraterna – att vi inte ska gå före utan hela tiden invänta vad andra gör. Men detta handlar om trovärdighet och förtroende. Om inte vi kan visa att vi är beredda att ta vår del är det svårt att kräva detta av andra. Jag vill påstå att den typ av resonemang som Sverigedemokraterna för är ett rent tankefel.

Herr talman! Som nämnts har det funnits en hel del sifferexercis kring målen, men det viktiga är att det är tydliga mål. Det som allianspartierna framför i sin reservation 9 är att vi ska stå bakom de 40 procent som man inom EU har beslutat att jobba med internt men också att vi vill lägga till 10 procent där man jobbar med internationella mekanismer.

Man kan, som Jens Holm, höja budet. Vi vet alla att vi i slutändan måste uppnå en minskning på 80–95 procent. Men det gäller att man kan ta sig dit och har realistiska förhoppningar om vart man kan komma. Vi tror att detta är en nivå och en förhandlingsingång som kan ha framgång inom EU.

Jag ska inte nämna fler siffror för tydlighets skull, utan jag håller mig till de 50 procent som Alliansen står bakom, varav 40 procent är internt inom EU och 10 procent är internationella mekanismer.

(Applåder)

Anf. 18 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till Lars Tysklind. Den första gäller att du tog upp vikten av miljöstyrande skatter. Det är jättebra. Men varför tog då den tidigare borgerliga regeringen bort koldioxidskatten på kraftvärme, vilket har lett till en ökad användning av kol och fossil gas och därmed ökade utsläpp? Och vad är det för miljöskatter, klimatskatter och avgifter som Folkpartiet vill införa? Det skulle vara intressant att veta.

Lars Tysklind tar upp vikten av att stödja utvecklingsländerna. Jag kan inte annat än att hålla med. Därför var jag besviken över den budget som de borgerliga partierna tillsammans med Sverigedemokraterna röstade igenom tidigare, som innebar en neddragning på 1,5 miljarder på klimat- och miljöbudgeten i riksdagens totala budget, en neddragning med 25

procent jämfört med det som regeringen och vi i Vänsterpartiet hade föreslagit.

En del av den neddragningen var just de nya, additionella klimatpengarna till utvecklingsländerna. Dem tog ni bort i er budget. Varför, Lars Tysklind, står du här och säger att vi måste stödja utvecklingsländerna när ni samtidigt tar bort biståndet till dem? Det skulle jag vilja ha svar på.

Anf. 19 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Herr talman! Tack, Jens Holm, för frågorna! När det gäller kraftvärmeverken: Det finns två sätt att ha styrning beträffande koldioxid, och det är utsläppshandeln och koldioxidskatt, och då får man välja det ena eller det andra, för annars blir det dubbelt. Vi har det klart att det är det som gäller i fråga om kraftvärmerna.

När det gäller vilka skatter som Folkpartiet kan tänka sig att höja: Vi talar om att vi tittar på exempelvis de fordon som har stora utsläpp, att de kommer att drabbas. Det är väl ett bra exempel på den typen av miljöstyrande skatter som jag kan lyfta fram så här spontant. Vi är väl ganska överens om bonus–malus-systemen och så vidare.

När det gäller vad som är prioriterat eller inte i budgeten: Man kan höja skatterna ganska mycket, och så har man mer pengar att fördela. Det är naturligtvis där som den stora problematiken ligger. Från Folkpartiets sida tycker vi att det är förkastligt att höja skatterna på jobb och tillväxt i den grad som Vänsterpartiet stöder regeringen att göra. Det är väl en av förklaringarna.

Vi har under hela den tid som Alliansen hade regeringsmakten upprätthållit biståndsmålen och så vidare, så vi har prioriterat området när det gäller utvecklingsländer – det är inte tu tal om det.

Men det är klart att om man höjer skatterna på jobb och tillväxt med 34 miljarder har man en och annan krona mer att dela ut.

Anf. 20 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det är just därför som vi kunde presentera klimatbistånd till utvecklingsländerna med nya, additionella medel. Vi tar inte pengar från malariabekämpning och kallar det klimatbistånd, utan vi hade nya pengar. Men det röstade ni ned.

Sedan var det intressant. Utifrån perspektivet att Lars Tysklind pratade om vikten av att använda skatter och avgifter för att minska utsläppen bad jag om lite konkreta exempel på vilka miljöstyrande skatter och avgifter som Folkpartiet vill ha. Då tog Lars Tysklind upp skatt på fordon. Som jag förstår det handlar det om registreringskatt på nya bilar. Det är vi i Vänsterpartiet för. Men ärligt talat, Lars Tysklind, känns det lite klen för att komma från ett parti som säger att man vill införa miljöstyrande skatter och avgifter.

Om vi inför en skatt på flyg drar vi in pengar som vi kan använda för att investera i järnvägen, så att det blir billigare att åka tåg, så att tågen kommer fram i tid, så att vi kan bygga ut järnvägsnätet och så vidare. Ifall vi inför en avgift på långa långtradartransporter blir det lite dyrare att transportera gods med lastbilar, och vi kan också investera mer pengar i kollektivtrafik eller i järnvägen, så att fler kan använda sig av de färdmedlen. Om vi höjer koldioxidskatten minskar vi utsläppen och drar

in pengar till att investera i det som minskar våra utsläpp, att göra det lättare för människor att leva på ett klimatvänligt sätt.

Jag skulle i de här frågorna vilja ha ett mer offensivt folkparti som inte bara står och säger att vi ska använda oss av skatter och avgifter för att minska utsläppen utan också gör det i praktiken.

Anf. 21 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Herr talman! När det gäller koldioxidskatten är vi från Folkpartiets sida fullt beredda att diskutera nivån på den. Vi kan inte se något annat än att den kommer att höjas i framtiden, eftersom det är ett mycket effektivt styrmedel. Det är också ett generellt styrmedel.

Miljöskadliga subventioner av bland annat bränslen är vi från Folkpartiets sida också helt beredda att se över. Det är säkert en hel del av dem som bör tas bort tämligen omgående. Det är andra exempel.

En exakt lista har jag lite svårt att redovisa i dag. Men vi ser ändå att det finns saker att hämta.

När det gäller andra skatter som diskuteras har vi till exempel kilometerskatt på lastbilar. Det är ett tankefel, för det innebär att beskatta avstånd. Ska man ha ett ekonomiskt styrmedel ska det gälla något som går att förändra, men avstånd går inte att förändra. Beskattningen ska ske utifrån utsläppen och miljöskadligheten och inte avståndet. Därför har vi sagt nej till detta. Det finns inget motsatsförhållande i det.

Anf. 22 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Folkpartiet och Sverigedemokraterna har en del gemensamma åsikter i de här frågorna. Jag syftar framför allt på kärnkraften. Jag måste ändå säga att det är beklagligt att man inte kan möjliggöra en diskussion kring energipolitiken där vi lämnar Centerpartiet och Miljöpartiet utanför, för det är ju problemet i dag. Det vore därför positivt om Folkpartiet kunde öppna upp för ett blocköverskridande samarbete i de frågorna.

Lars Tysklind hävdar att det är ett tankefel att förhålla sig skeptisk till den svenska föregångspolitikens framgångar. Jag skulle vilja veta lite mer om vilken analys detta bygger på. Hur har den svenska föregångspolitikerna nått framgångar? Har utsläppen minskat? Har vi påverkat de stora utsläppsnationerna att minska sina utsläpp? Har vi lyckats med att ro i land några framgångsrika klimatförhandlingar? Vi har ändå i det här landet gått före sedan 70-talet.

Det är en politik som kostar mycket pengar och kostar jobb och som leder till knappt någon förändring alls av världens utsläpp. När man för en sådan politik borde man på något sätt grunda den på något annat än en fin tanke om att vi kanske kan lyckas med något eftersom det vore fint. Därför vore det bra om man byggde sin analys på något. Har man gjort en analys?

Anf. 23 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Herr talman! Först och främst vill jag säga att Martin Kinnunen gör en felaktig verklighetsbeskrivning. Det är inte så att Sverige genom att minska sina utsläpp har haft bristande tillväxt, utan vi har faktiskt kombinerat minskade utsläpp med tillväxt. Kristina Yngwe var i sin diskussion inne på att det också finns en stor tillväxtfaktor i själva

processen att teknikutveckla. Ur denna synpunkt tycker jag att Sverigedemokraterna förstärker sitt tankefel.

Jag ska även kommentera kärnkraften och vara mycket tydlig med att det inte finns någon elproduktionsmetod som är ett självändamål, utan den är ett verktyg för att nå vissa mål.

Vi från Folkpartiet ser tydligt att det är oerhört bra att vi utvecklar det förnybara, men det kommer inte att räcka. Men vi har en tillgång av kärnkraft i Sverige. Det är en utsläppsfri produktionskälla. Att släppa den är inte ansvarsfullt.

När det gäller att vara en förebild är det, som jag sa i mitt anförande, på det sättet att om man ska göra anspråk på att bli lyssnad på och ha något slags trovärdighet i en förhandling och driva på måste man själv visa att man är beredd att vidta vissa åtgärder.

Sedan kan man som Sverigedemokraterna säga att det bara handlar om 0,1 procent av världens utsläpp. Men man måste ändå arbeta med varje tiondels procent utsläpp. Det går inte att säga att Sverige inte ska göra någonting.

När det gäller att analysera om vi har lyckats eller inte får vi se var vi hamnar och vad Sverige har haft för roll när vi ser slutresultatet. Men om inte Sverige, tillsammans med andra länder i samma situation, går före har vi ingen trovärdighet till exempel i förhandlingarna i Paris i december.

Anf. 24 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Det blir alltid lite stickspår, men jag måste ändå kommentera detta. Alliansen brukar ofta tala om att vi har haft en fantastisk tillväxt. Faktum är att bnp per capita i princip har stått still under Alliansens tid vid makten. Det är en närmast katastrofal utveckling. Befolkningen har ökat, och på det sättet har vi fått ett bnp som har växt. Men när det gäller bnp per capita har vi inte haft någon tillväxt. Om man gör en fullständig analys av tillväxten ligger vi absolut inte i topp bland OECD-länderna.

Som Lars Tysklind påpekar står Sverige mycket riktigt för en mycket liten del av världens samlade utsläpp. Det är till och med så lite som omkring 0,1 promille av världens samlade utsläpp.

Att gå före med sin politik fungerar säkerligen jättebra i klassrummen. Men i världspolitik finns det faktiskt ingenting som tyder på att det får effekt, och det är det som vi vill ha med politiken. När vi gör kostsamma satsningar vill vi att de ska få effekt. Därför är det inte ansvarsfullt att bygga denna politik enbart på en vacker tanke, en illusion, när det finns stora utsläppsländer som Kina, USA, Brasilien, Indien och Ryssland som faktiskt inte bryr sig om vad vi gör här. De tar i stället tacksamt emot den flyttade produktionen.

Det har ändå gjorts en del analyser, bland annat den rapport som jag hänvisade till i mitt anförande och som kommer från en av regeringens studiegrupper. Där påpekas det just att det inte leder någon vart att i ett litet land ensidigt rikta in sig på att minska utsläppen. Det som man i stället borde satsa på är teknisk utveckling. Så kan vi minska utsläppen över hela världen.

Anf. 25 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Herr talman! Det sista som Martin Kinnunen tog upp, att det är teknisk utveckling som är ledordet, kan jag helt instämma i. Det är det som det handlar om. Teknisk utveckling är en del i att Sverige i många stycken har gått före, som vi sedan har kunnat delge andra delar av världen. Det är en del i att kunna gå före.

Som jag nämnde i mitt anförande är det oerhört viktigt att Sverige, när vi vidtar åtgärder, även ser till att den svenska konkurrenskraften står i fokus.

Det som Sverigedemokraterna gör här är att sätta in detta i ett motsatsförhållande och att det inte alls behöver vara så.

Som jag nämnde nyss kan det vara precis tvärtom, att det blir en del av vår tillväxt att vi de facto har en teknikutveckling och en forskning som är ledande i detta sammanhang.

Även om Sverigedemokraterna egentligen bara hoppas på det värsta och inte förbereder sig för det värsta, tror jag att de ändå förstår att det inte går att negligera klimatförändringen. Den kommer att påverka världen och även Sverige i grunden.

Anf. 26 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag vill först yrka bifall till reservationerna 2 och 9.

I november och december i år samlas världens ledare i Paris för att försöka nå en global klimatöverenskommelse. Vi minns fortfarande misslyckandet i Köpenhamn. Den här gången måste världens ledare visa större ansvarstagande.

Det gläder mig att kunna konstatera att Sverige fortsatt är ett internationellt föredöme. När German Watch och Climate Action Network Europe i slutet av förra året rankade en rad länders klimatpolitik hade vi bara ett land före oss, nämligen Danmark. Vi kan glädja oss, men vi ska inte nöja oss.

Det faktum att våra klimatavtryck är väldigt små i ett internationellt perspektiv innebär självklart inte att vi ska slå av på takten utan tvärtom.

Som vi kan läsa i betänkandet ställer sig utskottet bakom uppfattningen att klimatfrågorna är en ödesfråga för mänskligheten. Då måste vi också handla därefter.

Det finns ett par aspekter som jag vill nämna för att sätta klimatfrågorna i ett perspektiv. Journalisten Ola Wong skrev 2013:

”För så här är det: Kina producerar per person 7,8 ton koldioxid år 2010, och siffran ökar. I Sverige är siffran 6,5 ton år 2013 och minskar. Det finns över 1,3 miljarder kineser. Västvärldens minskningar äts upp av Kinas ökning.”

Om vi inte får exempelvis med Kina på tåget klarar vi inte tvågradersmålet. Mellan 2003 och 2010 fördubblade landet sina koldioxidutsläpp. Kristdemokraterna har tillsammans med övriga allianspartier en reservation där vi bland annat skriver att vi vill att Sverige är pådrivande i det internationella klimatarbetet för att åstadkomma ett ambitiöst globalt klimatavtal, där de största utsläppsländerna tar ett betydande ansvar.

Herr talman! Vi måste också börja tala om att demokratins väl och ve i världen är sammankopplat med miljöfrågorna, inte minst klimatfrågan.

Jag har tittat på några rankningar av hur gröna olika länders ekonomier är. Den gemensamma nämnaren för de länder som ligger på 30-i-topp är

att nästan alla är demokratier. Samtidigt vet vi att demokratin och friheten går bakåt i världen. Enligt index från Freedom House är vi inne på det nionde året med denna negativa trend. Detta är djupt oroväckande på så väldigt många plan. När en befolkning har en rimlig chans att ställa sina ledare till svars leder det troligtvis också till en bättre miljöpolitik. Politiska ledare som verkligen får stå till svars inför sina väljare har svårt att låta människors miljö förstöras.

Jag säger alltså inte att demokratin ger oss garantier för de bästa besluten. Men jag säger att sannolikheten för vettiga beslut ökar. Låt oss alltså inte glömma att människor som får den grundläggande rättigheten att politiskt vara med och styra sitt land och sitt lokalsamhälle också förmodligen kommer att vara viktiga påtryckargrupper för en bättre miljö och ett bättre klimat.

Herr talman! Sverige har ratificerat FN:s klimatkonvention med Kyotoprotokollet. Att vi möjliggör Kyotoprotokollets andra åtgärdsperiod är särskilt viktigt inför konferensen i Paris i slutet av detta år. Genom att visa en hög trovärdighet i klimatfrågan kommer Sverige och EU att ha en betydligt större chans att få med sig andra länder i detta för mänskligheten viktiga arbete.

Anf. 27 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag tittade på vad Kristdemokraterna och de borgerliga partierna har föreslagit inför den här debatten. Det är bra att ni vill ha fart på de internationella klimatförhandlingarna, och det är bra att ni vill att andra länder ska ta ett stort ansvar för att minska utsläppen. Jag undrar dock lite grann hur Kristdemokraterna ser på *hur* vi ska göra detta.

Vi i Vänsterpartiet anser att vi ska göra det genom det goda exemplet, det vill säga genom att vi i Sverige visar att man kan minska sina utsläpp kraftigt och samtidigt vara en välfärdsstat. Det är så man bäst kan påverka andra länder – inte genom pekpinningar eller genom att man flyttar över svartepetter till någon annans knä och säger att vi inte tänker göra mer förrän de gör någonting.

Vi i Vänsterpartiet föreslår till exempel höjda klimatmål i Sverige. Det kommer Kristdemokraterna att rösta ned i eftermiddag. Vi föreslår höjda klimatmål i EU, till 60 procents minskning. Det kommer Kristdemokraterna att rösta ned. Vi har tidigare föreslagit ett klimatbistånd med nya additionella medel. Jag har tidigare berättat om hur Kristdemokraterna, de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna röstade ned det när man röstade igenom sin alternativa budget.

Jag undrar alltså vad det egentligen är för konkreta förslag Kristdemokraterna har för att få Sverige att gå före på klimatområdet så att vi verkligen minskar våra utsläpp mer än vi gör i dag. Det vore intressant att höra. Att rulla över ansvaret på någon annan tror jag nämligen sällan fungerar bra, utan det handlar om att sopa rent framför egen dörr och ta ansvar. Det är så man kan inspirera andra.

Anf. 28 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar ledamoten Jens Holm för hans viktiga fråga. Det är bra att du tar upp det här, Jens Holm, för det är precis det jag tycker att vi visade under våra åtta år vid regeringsmakten: att vi inte bara pratade och hade diskussioner. Vi har på punkt efter punkt kunnat visa att vi

tillsammans med övriga allianspartier kunde ha en duglig regeringspolitik och minska utsläppen.

Du säger själv, ledamot Jens Holm, att det inte kommer några pekpinnar från Vänsterpartiets sida. Jag tycker att jag i ditt anförande hörde att det var just pekpinnar du hade. Du talade till exempel om att kilometer-skatten var jätte viktig – och vem drabbas av kilometerskatten, Jens Holm? Det gör naturligtvis de som är längst bort på banan, alltså de som behöver få sin mjölk hämtad eller sitt timmer hämtat. Det är de som får stå för detta.

En annan sak du är emot är Förbifart Stockholm. Kristdemokraterna och andra allianspartier har lyssnat på vad näringslivet säger, och de säger att vi ska akta oss för att inte göra detta eftersom det skulle slå direkt mot näringslivet. Nålsöгат i Stockholm är riktigt besvärligt. Har ni från Vänsterpartiet lyssnat på näringslivet? Är näringslivet viktigt för Sverige, Jens Holm?

Anf. 29 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag efterlyste lite konkreta åtgärder från Kristdemokraterna som visar att man har nya, bra förslag där regeringens och Sveriges politik på området kan tas framåt – att man inte bara håller fast vid någonting och säger: Nej, alla andra måste göra någonting. Kina måste minska sina utsläpp, sedan kan vi i Sverige göra mer.

Vad får jag då för svar? Jo, att vi i Vänsterpartiet kommer med pekpinnar. Jag vet inte, men jag ville i mitt anförande vara väldigt konkret och visa att man kan fatta en mängd politiska beslut som leder till minskade utsläpp. En skatt på långa långtradartransporter är ett av förslagen, och det gör att vi får in pengar vi kan investera i järnvägen för att göra den billigare och bättre. Det drabbar inte korta transporter, utan det är vid långa transporter det blir någon avgift att tala om. Det gynnar också lokal produktion, vilket Magnus Oscarsson borde tycka är intressant. Det är bra att gynna lokal produktion och korta transporter.

När det gäller att lyssna på näringslivet har jag hört näringslivet tjata om en förbifart väldigt många gånger. Då ska man rulla ut 30, 40, 50 eller 60 miljarder kronor; det finns liksom ingen ände på mängden pengar som ska gå till detta gigantiska motorvägsprojekt som kommer att leda till ökad massbilism och ökade utsläpp.

Jag lyssnar dock även på stockholmarna. Jag lyssnar på dem som reser kollektivt och som vill ha investeringar i tunnelbana och pendeltåg samt fler bussar och bättre cykelbanor här i Stockholm. Då behövs det pengar till stora investeringar, och då kan man inte samtidigt bygga Sveriges genom tiderna dyraste motorväg.

Om jag måste välja mellan i det här fallet näringslivet och dem som reser med kollektivtrafiken i Stockholm väljer jag alltså kollektivtrafiken, för jag vet att det även minskar utsläppen. Det är synd att Kristdemokraterna bara verkar lyssna på näringslivet i det här fallet.

Anf. 30 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Jens Holm frågade om några saker regeringen har gjort. Jag ska lyfta fram exempelvis Ostlänken, där vi satsar miljarder på att förbättra vår järnväg från Stockholm ned till bland annat Linköping. Det

är en början, och det är riktigt viktiga saker. En annan sak vi satsade på i vårt förslag var en premie för att köpa miljöbilar. Det förstod jag att Vänsterpartiet nog var emot. Man tyckte att det var ett dåligt förslag, och det tycker jag är synd.

Det jag tycker att vi ska satsa på framåt är exempelvis skogen. Skogen är viktig för vårt samhälle och vårt land, och det är viktigt att vi jobbar vidare med de frågorna och ser vilken innovation det kan bli med just skogen i framtiden. Det är något vi vill lyfta fram.

Ledamot Jens Holm, du säger precis det jag trodde: Om du får välja lyssnar du hellre på dem som cyklar i stället för dem som driver vårt näringsliv. Kristdemokraterna vill lyssna på båda parter, för vi vet att vårt land inte kommer att kunna vara så bra som det är i dag om vi inte har ett näringsliv som blomstrar och om vi inte har våra företag som kan driva på. A och O är alltså att ha ett företagsklimat som är riktigt bra.

Jag tror tyvärr inte att det jag hör från dig visar att näringslivet kommer att blomstra om ni får mer att säga till om framöver, Jens Holm. Tvärtom känns det som att ni vill lägga en våt filt över vårt näringsliv. Det tycker jag är allvarligt, och det visar till och med det du har sagt till mig här i dag.

Anf. 31 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Det vi gör i kammaren i dag är faktiskt att fatta ett historiskt beslut. Vi ska ratificera Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod. Mediernas och allmänhetens ögon är dock inte riktade mot oss på riktigt samma sätt som förra gången Kyotoprotokollet ratificerades i denna kammare.

Staden Kyoto och klimatkrisen är intimt förknippade med varandra. Det var där man 1997 kom överens om att minska utsläppen med 5,2 procent fram till 2012. EU skulle minska med 8 procent och USA med 7 procent. Här i Sverige har debatten snarast handlat om att Kyotoprotokollet var otillräckligt – att ambitionen var för låg och att vi ganska enkelt lyckats minska utsläppen betydligt mer. Det är sant; både EU och Sverige har nått långt över målet. Det är viktigt att ha med sig. Det var inte så jobbigt som många kritiker sa, och jobben försvann inte. Nej, välståndet har ökat, och utsläppen har minskat.

I världen som helhet har dock utsläppen fortsatt att öka kraftigt. Det var först i år det talades om en vändning, och vi är långt ifrån ambitionerna i Kyoto. Det är en vändning fem i tolv. Forskarna i FN:s klimatpanel har talat om att de globala utsläppen måste börja vända nedåt absolut senast 2015 för att vi ska klara tvågradersmålet. För våra barns och barnbarns skull får vi hoppas att deras beräkningar stämmer och att vändningen inte har kommit för sent.

Som ni alla säkert vet avvisades Kyotoprotokollet av den amerikanska, konservativa presidenten George Bush. Det var det Kyotoprotokoll hans företrädare, demokraten Bill Clinton, hade förhandlat fram och som angav en modest minskning om 7 procent för USA.

I stället satsade republikanen Bush på olja och kol. Clinton mot Bush – historien kommer att avgöra vilken betydelse den striden hade för att rädda civilisationen.

Nu är jag rädd för att det ska hända igen. En ny Clinton kanske står mot en ny Bush i det amerikanska presidentvalet, återigen med svenska

moderater på plats i USA för att kampanja fram en ny republikansk president. Ska det avgöra världens framtid igen? Ska historien upprepa sig? Ska en ny republikansk president stoppa klimatavtalet från Paris som demokraten Barack Obama skriver under? Vi får se.

Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod, som vi ska besluta om här i dag, har ju en mer principiell betydelse än en reell. Det som har betydelse är det som händer i Paris i december. Då samlas världens länder igen för att få ett avtal om klimatet. Jag hoppas att Paris är det namn vi ska komma ihåg räddade klimatet, vår civilisation som vi känner den och att Parisprotokollet får leva vidare engagerat och framtidsinriktat.

Herr talman! Historien om Kyotoprotokollet och det som hände därefter visar att det inte är brist på teknik, idéer och åtgärder som begränsar våra möjligheter att stoppa klimatförändringarna. Det är inte brist på tid. Det är inte brist på arbetstillfällen och ökat välstånd. Det är brist på politisk handlingskraft.

Aldrig tidigare i människans historia har världen samlats för att uppbåda så mycket vetenskapliga fakta i en enda fråga. Och aldrig tidigare har vetenskapen varit så enad och tydlig om slutsatserna. Vi har många redskap klara. Det som behövs är gemensamma beslut, solidaritet med varandra och att vi står upp för de beslut som tas.

FN:s forskarpanel IPCC presenterade här i Stockholm sin femte rapport om klimatförändringarna förra året. Den visar att det vetenskapliga läget är mer robust än tidigare och budskapet mer kraftfullt. Temperaturen kan stiga ytterligare 4–5 grader inom hundra år om vi inte minskar vår klimatpåverkan.

Nu börjar också jordens egna processer göra att temperaturen stiger utan människans påverkan. Det är mindre is på polerna och metangas som släpps ut från havsbotten och tundra.

Visst kan vi känna oss små här i Sverige. Vad kan vi göra? Kan politiska beslut i denna riksdag ändra något?

Det besked som vi vill ge är att vi kan det, och regeringens strategi inför klimatmötet i Paris går ut på just detta. Sverige kan göra skillnad. Det lönar sig att gå före. Det ger oss inflytande att påverka, det ger våra företag fördelar i den framtida konkurrensen.

Jag känner mig trygg i att vi har en bred uppfattning i denna kammare om att Sverige ska gå före och vara pådrivande. När jag läser motionerna från de borgerliga partierna i Alliansen ser jag att vi är överens. Sverige har ett ansvar för att driva på i det internationella klimatarbetet. Sverige ska vara pådrivande för att EU ska driva en mer ambitiös linje. Det är också den linje som regeringen nu har. Men ibland har vi kanske olika uppfattningar om hur denna ambitiösa linje kan se ut. Och ibland kan jag känna att de borgerliga partierna i Alliansen kanske inte riktigt hängt med i utvecklingen. Låt mig ta ett exempel.

Både regeringen och de borgerliga partierna i Alliansen vill att EU i förhandlingarna ska lägga in att EU är berett att minska utsläppen med 50 procent jämfört med 1990. Den nuvarande linjen för EU är ju minst 40 procent. Men de borgerliga partierna menar i sina motioner att hela ambitionsökningen från 40 till 50 procent absolut inte får göras genom att utsläppen i Europa ska minska, utan det måste på förhand bestämmas att alla de 10 procenten ska ske genom att vi betalar för så kallade utsläppskrediter i andra länder och räknar in det i EU:s åtagande.

Detta förslag är inte realistiskt eller troligt, helt enkelt för att 10 procent av EU:s utsläpp är så mycket att det inte har funnits så mycket krediter på marknaden någonsin sedan systemet med sådana krediter startade. Det är klart att vi kan använda internationella krediter för att öka EU:s åtagande. Men att hela 10 procent ska användas och måste räknas in i EU:s egna utsläpp är inte rimligt. Alliansens idéer är ur takt med tiden och för oambitiösa.

Herr talman! Framtiden är trots allt hoppfull. Vi ser att många länder har börjat utvecklingen för att kraftfullt ställa om. Många företag väljer att gå före trots att politiken halkat efter. I Sverige har vi det så kallade Haga-initiativet som har samlat en grupp företagare som vill mer och som inte orkar vänta.

Tyskland har på extremt kort tid klarat en massiv expansion av sol och vind. Kina har trots smog och kolkraftverk etablerat hela städer som bygger på nya hållbara synsätt.

Kina och USA har lämnat in sina förslag på utsläppsminskningar inför Parismötet. Allt tyder på att Parismötet kommer att klargöra ett transparent system för kontroll och mätning av utsläpp. Det är ett stort steg framåt. Att ambitionerna från länderna som hittills har anmält sina utsläppsminskningar inte kommer att räcka vet vi. Men vi är på väg åt rätt håll.

Den här riksdagen har slagit fast att Sverige år 2020 ska ha minskat utsläppen med 40 procent jämfört med 1990. Det målet ligger fast med den nya regeringen. Den nya regeringen har också varit tydlig med att den tänker presentera en kontrollstation senare i år för hur detta ska gå till.

Jag vill också klargöra en sak som ibland är förvirrande i debatten. Riksdagens beslut 2009 innebar att regeringen fick möjlighet att använda så kallade internationella krediter till hjälp för att nå klimatmålet, men riksdagen satte ingen gräns för hur mycket eller för hur lite. Beslutet innebär bara en möjlighet att göra så. Den tidigare borgerliga alliansregeringen bedömde att en tredjedel av minskningen, det vill säga 13 procent, skulle ske med internationella krediter, alltså utsläppsminskningar i andra länder som Sverige har betalat för, och att de skulle räknas in i det inhemska utsläppsåtagandet. Vi kallade det då för siffertrixande och fortsätter att kalla det för siffertrixande, oavsett om det är på nationell eller internationell nivå.

Den nya socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen gör nu en annan bedömning. Det framgår bland annat av vårpropositionen att regeringen tänker nå målet genom ökade nationella insatser. Ansvarig minister, klimat- och miljöminister Åsa Romson, sa redan i november i en debatt här i riksdagen att regeringens grundläggande princip är att klimatmål ska nås genom inhemska utsläppsminskningar. Båda regeringarnas bedömningar ryms alltså inom riksdagsbeslutet.

Herr talman! Klimatpolitiken handlar ytterst om att ställa om samhället till att bli mer framtidsinriktat för att möta en ny konkurrenssituation. Det handlar inte längre bara om gröna jobb, det handlar om alla jobb. All verksamhet är i dag beroende av fossila bränslen och fossilt tillverkade material. Och de nya jobben växer fram inom förnybar energi, inom energieffektivisering, inom ny fordonsteknologi och inom smarta elnät.

De stora miljöproblemen måste lösas genom ett bredare samarbete där näringsliv, det civila samhället och andra parter deltar. Vi måste förankra för att ha människor med oss i omställningen.

Vi socialdemokrater har samma grundidé för miljö- och klimatpolitiken som de som skapade välfärdsstaten och kunskapssamhället. Vi vill använda en politik och införa styrmedel som gör det lättare för människor att välja rätt. Utmaningen handlar om att stimulera ny teknik genom att göra den gamla tekniken dyrare och sätta ett pris på utsläppen, vilket gör ny teknik konkurrenskraftig.

Vi behöver också kombinera det med investeringar för att ta ansvar för den helhet som klimat- och miljöpolitiken innebär. Det handlar om att ha fokus på ett bra liv för alla. Det handlar om kollektivtrafikinvesteringar i kommuner. Det handlar om energisnålare bostäder i till exempel storstädernas miljonprogramområden. Det handlar om klimatsmarta investeringar som minskar utsläpp lokalt, nära människors vardag. Den nuvarande regeringen har redan aviserat en mångmiljardsatsning för minskade klimatutsläpp nationellt. Det är att ta ansvar för den helt nödvändiga klimatomställningen tillsammans med respekt för människors vardag.

Vi menar att det är möjligt att samla hela landet i en gemensam uppgift: en klimatpolitik som håller ihop, som bär jobb och välfärd, solidaritet och rättvisa.

(Applåder)

Anf. 32 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag tackar Matilda Ernkran för anförandet. I stort håller jag med vad gäller de stora bristerna i den politik som fördes under den tidigare borgerliga regeringen samt det faktum att de borgerliga partierna med stöd av Sverigedemokraterna röstade igenom en annan budget, som innebar stora neddragningar på klimat- och miljöområdet med ungefär 25 procent. Det här har tyvärr gjort att klimatarbetet i Sverige stannat upp. Men nu finns det hopp igen. Det vill vi i Vänsterpartiet verkligen backa upp.

I betänkandet har vi i Vänsterpartiet flera konkreta förslag på hur Sveriges klimatpolitik ska kunna bli mycket bättre. Jag är, måste jag säga, besviken över att de förslagen avslås eller lämnas utan vidare åtgärd. En av de saker som jag skulle vilja ta upp är vår redovisning till FN av den första åtagandeperioden för Kyotoprotokollet. Som jag sa i mitt anförande har vi ett stort överskott av så kallade utsläppsrätter. Den största delen av det överskottet annullerar vi. Vi skrotar de utsläppsrätterna, vilket är jättebra. Men det finns fortfarande 10 miljoner utsläppsrätter kvar, 10 miljoner ton koldioxid som regeringen i den här propositionen inte klart och tydligt säger att man ska skrota. Jag skulle vilja veta av Matilda Ernkran, eftersom hon företräder Socialdemokraterna, om regeringen avser att skrota även dessa 10,5 miljoner ton koldioxid när det är helt klart vad som gäller.

Anf. 33 MATILDA ERNKRANS (S) replik:

Herr talman! Först vill jag tacka Vänsterpartiet och Jens Holm för det ändå goda samarbete som vi har mellan regeringen och Vänsterpartiet. Genom detta samarbete kan vi lägga fram en budget med mycket högre ambitioner för miljö- och klimatåtaganden än vad vi sett tidigare – och rösta igenom den här i riksdagen. Detta tycker jag är viktigt och riktigt att lyfta fram en sådan här dag när vi debatterar klimatpolitik, precis som det

är viktigt att lyfta fram det goda som består i att det finns en bred samsyn i Sveriges riksdag om att vi ska bedriva en aktiv och offensiv klimatpolitik.

Under åtta år i opposition bad jag och andra om besked från den borgerliga regeringen om huruvida man tänkte annullera överskottet av utsläppsrätter eller inte. Vi hade krav på att annullera, stryka, överskottet av utsläppsrätter, för det är det enda sättet att garantera att utsläppsminskningar blir bestående. Jag är nu mycket glad och stolt över att ett av de första beslut som denna nya regering fått på plats är att vi annullerar ett överskott av utsläppsrätter. Det visar på en tydlig inriktning som jag ser som positiv inför framtiden.

Att regeringen i detta skede inte kan ge besked om exakt hur vi ska hantera de utsläppsrätter som finns kvar beror på att inte alla processer är klara inom EU-samarbetet. Vi måste först veta vad detta ska räknas på, och det måste vara möjligt att göra annulleringen inom EU-systemet. Den information jag har är att det ännu inte är möjligt. Men Jens Holm får ta mig på orden när jag säger att jag tycker att inriktningen från den nya regeringen är mycket hoppfull inför framtiden.

Anf. 34 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Då tycker jag att man borde ha skrivit in i propositionen att även alla framtida eventuella överskott ska annulleras, så att det står utom allt tänkbart tvivel. Detta föreslår vi i Vänsterpartiet i vår motion. Vi får väl se hur det blir framöver när man har räknat färdigt på de utsläppsrätterna, men jag utgår från att även de ska skrotas.

Som sagt har vi ett gott samarbete om budgeten och så vidare, och det är bra. Men jag vill understryka att regeringen borde kunna göra mer. I det här betänkandet föreslår vi i Vänsterpartiet nya ambitiösare klimatmål för Sverige. Vi vill att Sverige ska driva på för minskade utsläpp även på EU-nivå med 60 procent. Vi lägger fram förslag om minskad köttkonsumtion och därmed minskade utsläpp från den sektorn samt en mängd andra förslag. Vi kommer att fortsätta att driva på de sakerna, för det behövs för klimatet.

Matilda Ernkrans nämnde klimattoppmötet i Paris senare i år. Det är ett otroligt viktigt möte. Jag hoppas, precis som Matilda Ernkrans, att det blir det möte då klimatet och vår civilisation som vi känner den räddas, som hon sa i sitt anförande.

Jag håller i min hand det svenska bidraget inför klimattoppmötet i Paris. Det är nämligen EU:s förslag till klimatåtgärder som man kommer att presentera på klimattoppmötet i Paris. Man säger att man ska minska utsläppen med 40 procent. Sedan säger man inget mer. Sverige presenterar inget eget klimatbidrag inför mötet i Paris, utan lutar sig helt och hållet mot EU:s bidrag. I detta bidrag säger man ingenting om klimatfinansiering för de fattiga länderna, ingenting om tekniköverföring till de fattiga länderna och ingenting om klimatanpassning. Man talar bara om minskade utsläpp med 40 procent.

Matilda Ernkrans! Borde inte Sverige kunna ha en ambitiösare klimatpolitik än EU? Borde inte vi inför klimattoppmötet i Paris kunna presentera ett eget klimatbidrag som kompletterar och går utöver det som EU gjort?

Anf. 35 MATILDA ERNKRANS (S) replik:

Herr talman! Jag tror att man måste förstå Jens Holms frågor i detta anförande utifrån att vi representerar olika partier med olika ideologisk fond. Vänsterpartiet har naturligtvis ett högt, stort och brett engagemang i klimat- och miljöfrågorna, och det uppskattar jag och regeringen väldigt mycket. Men det är skillnad i hur vi tror att vi kan ta oss an de här frågorna på effektivast sätt.

Jag företräder socialdemokratin. Vi är ett reformistiskt parti. Som jag sa i mitt huvudanförande är det ytterst viktigt att vi klarar av kombinationen att lägga fram en aktiv och ambitiös klimatomställning där vi också har människor med oss i omställningen. Vänsterpartiet har en mer revolutionär tradition. Det är inte så konstigt för mig att Vänsterpartiet vill ha högre mål och vill gå snabbare fram. Men det är inte säkert att det är det effektivaste sättet att ställa om samhället i rätt riktning.

Jag vilar väldigt tryggt på att en mer reformistisk inriktning, där vi får människor med oss i omställningen, är det effektivaste. Jag lutar det mot att jag tycker att vi har ett ganska bra "record", en ganska bra utväxling av det sättet att jobba. Det handlar om hur vi har förändrat Sverige från Fattigsverige till välfärdsland, hur vi har byggt kunskapssamhället och hur vi hittills har tagit oss an miljö- och klimatpolitiken, som i mångt och mycket har drivits fram av socialdemokratiska miljö- och klimatministrar.

Det är jättebra att Vänsterpartiet driver på. Det är inte säkert att dess metoder alltid är de effektivaste, men med gemensamma krafter är jag övertygad om att vi kan ha betydligt högre ambitioner än vad vi sett de senaste åtta åren.

Anf. 36 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Det var minst sagt intressant att lyssna på Matilda Ernkrans. När jag gjorde det kunde jag konstatera att hon måste ha suttit på sin kammare och verkligen klurat och funderat på hur hon skulle kunna angripa Moderaterna denna gång. Den slutsats som Matilda Ernkrans drog var att det var läge att framföra en märklig liknelse om stödet för republikanska presidentkandidater.

Jag tycker att det är lite märkligt att jag som svensk politiker ska ta ansvar för vad olika historiska amerikanska presidenter gjort eller inte gjort. Men jag kan väl konstatera för det första att Moderaterna inte har något systerparti i USA och för det andra att konservativa, demokratiska och republikanska presidenter har gjort både bra och dåliga saker för den amerikanska klimatpolitiken. Till exempel är George Bush den äldre fader till det amerikanska utsläppshandelssystemet, cap-and-trade-systemet, som var ett gott initiativ. En annan konservativ politiker, Margaret Thatcher, var en av dem som ledde oss fram till Montrealprotokollet, som gjorde att vi kunde tackla problemet med freoner och lösa utmaningen med ett växande ozonhål.

Nu, herr talman, över till den svenska klimatdebatten! Under 2000-talet genomförde Sverige en väldigt framgångsrik grön skatteväxling. Miljöskatter infördes och höjdes samtidigt som skatterna på arbete och företagande sänktes. Resultatet har varit lägre utsläpp i kombination med en stark ekonomisk utveckling. Jag skulle vilja fråga Matilda Ernkrans varför regeringen med Socialdemokraterna och Miljöpartiet nu överger denna framgångsrika linje.

Anf. 37 MATILDA ERNKRANS (S) replik:

Herr talman! Det är lite fascinerande att lyssna inte bara på Johan Hultberg och Moderaterna utan också på övriga partier i den borgerliga alliansen. Någonstans är det ändå så att Sverige genomförde ett val för några månader sedan. Det var alldeles uppenbart att det som Moderaterna företrädde röstades bort.

Det svenska folket röstade också med uttryck bort den politik som den tidigare alliansregeringen hade fört. Ändå känns det som att Moderaterna och partierna i Alliansen inte har lärt sig någonting, utan de fortsätter envist att lägga fram precis samma förslag som de en gång har förlorat valet på. Jag tror inte att det är speciellt framgångsrikt, men det får de partierna ta ansvar för.

Johan Hultberg gör en felaktig beskrivning när han försöker skönmåla den politik som fördes och den tid hans parti satt vid regeringsmakten. Det är inte så att miljöskatternas styrande effekt ökade under den borgerliga regeringstiden. Ni var tvärtom väldigt duktiga på att undandra skatt. Ni sänkte skatterna med uppåt 130 miljarder. Men ni var inte lika duktiga på att se till att de miljöstyrande skatterna ökade.

När jag försöker vara lite vänligare och finna någon sorts styrka i att Sveriges riksdag har ett brett engagemang för en ambitiös miljö- och klimatpolitik brukar jag säga att om man kombinerar den massiva sänkningen av skatter som gjordes under den borgerliga alliansregeringen med en politik som nu ökar de miljöstyrande effekterna av miljö- och klimatskatter kanske summa summarum blir en alldeles utmärkt grön skatteväxling.

Anf. 38 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att regeringen har gett upp tanken på en grön skatteväxling. Det kanske snarare är så att man har som idé att förlora nästa val så att Alliansen kan gå in och göra skattesänkningar på jobb och företagande för att uppnå den gröna skatteväxlingen. Det blir ett växeldragande. Det är kanske det som är Matilda Ernkrans modell här.

När jag lyssnade på Matilda Ernkrans anförande noterade jag att det egentligen bara var ett konkret förslag som Matilda Ernkrans lyfte fram för hur den nya regeringen vill minska de svenska klimatutsläppen. Det handlar om klimatinvesteringsprogrammet.

Jag har vid upprepade tillfällen försökt att ställa frågor om detta. Jag är inte emot klimatinvesteringar, men jag är emot klimatinvesteringar som inte är effektiva. Jag är emot investeringar som inte gör nytta. Jag är emot investeringar som inte bygger på att man har god kontroll på vad pengarna används till och att de också levererar nytta.

Jag har ställt frågor om hur man ska dra nytta av det tidigare Klimp-systemet som var förknippat med väldigt stora bekymmer. Då får man ofta höra från klimatministern, och tidigare från Jens Holm, att Naturvårdsverket minsann har sagt att detta var ett effektivt system.

Jag läste Naturvårdsverkets slutredovisning. Där skriver man att Klimp inte uppfyller det nödvändiga villkoret för kostnadseffektivitet, att additionaliteten är begränsad och att närmare 40 procent av försöken sannolikt skulle ha genomförts ändå.

Nu föreslår regeringen att man ska satsa 1 925 miljoner på ett nytt klimatinvesteringsprogram. Då är min fråga till Matilda Ernkrans och

regeringen: Hur ska man säkerställa att inte 40 procent av pengarna slösas bort och går till åtgärder som ändå hade blivit genomförda? Det är väl inte så att Socialdemokraterna tycker att det är okej att man investerar nära 2 miljarder men inte är säker på att mer än kanske 60 procent pengarna levererar nytta?

Anf. 39 MATILDA ERNKRANS (S) replik:

Herr talman! Eftersom Socialdemokraterna och regeringen som helhet har högre ambitioner när det gäller klimat- och miljöpolitiken och den omställning som kan bära jobb och välfärd, rättvisa och solidaritet, än vad Moderaterna har kan Moderata samlingspartiet med Johan Hultberg i spetsen vara lugna och trygga. De åtgärder vi nu lägger fram förslag om och de investeringar vi nu gör för att vi ska kunna minska våra klimatutsläpp och samtidigt bygga jobb och välfärd kommer vi att se till att de blir effektiva. Du kan känna dig lugn och trygg i det.

Om du nu inte tycker att det är tillräckligt att lyssna på Naturvårdsverket, kommuner och landsting, den nuvarande regeringen som nu lägger fram förslag till investeringar på lokal och regional nivå för att minska utsläppen nära människors vardag, om du nu inte litar på att det är något som är efterfrågat och som kommer att göra skillnad för framtiden, kanske du, Johan Hultberg, kan lyssna till din egen partikollega som är moderat kommunstyrelseordförande i din hemkommun Växjö. Han är en av dem som har talat sig varm för att det är viktigt, riktigt och efterfrågat från kommuner och regioner att få ytterligare stöd i en mer effektiv och ambitiös klimatomställning.

(Applåder)

Anf. 40 STINA BERGSTRÖM (MP):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet om klimatpolitik och avslag på samtliga reservationer. Värmererekord, häftiga skyfall, stormar, torka och smältande isar. FN:s forskarpanel IPCC presenterade i höstas sin sammanfattande rapport om de globala klimatförändringarna. Världens klimatforskare står enade kring ett klart och utmanande budskap. Det är vi människor som står bakom klimatförändringarna, och de effekterna syns redan över hela världen.

Jag tyckte att Jens Holm gjorde en lysande och målande beskrivning av vad vi ser ute i världen nu och vilka det är som drabbas hårdast av klimatförändringarna. De globala växtgasutsläppen fortsätter att öka kraftigt. Vi är på väg mot en temperaturökning på tre till åtta grader i slutet av detta århundrade.

IPCC slår också fast i rapporten att det är bråttom. Det finns inte tid för några fler havererade klimatförhandlingar. Utsläppen i världen måste minska och landa på noll i slutet av detta århundrade. Vi är den sista generationen som kan vända utvecklingen. Det kan kännas ogörligt med tanke på att de globala utsläppen bara ökar. Men det finns ljusglimtar.

Tidigare i år kom nyheten att de globala utsläppen av koldioxid från energisektorn avstannade 2014. Det är första gången på 40 år som utsläppen i energisektorn avstannat eller minskat utan koppling till en lågkonjunktur. Något annat positivt i klimatdebatten är att det kommer allt fler rapporter som visar att det är lönsamt för ett land att minska utsläppen och att det går att öka ett lands välstånd utan att öka utsläppen.

Herr talman! Som tidigare sagts i debatten är klimatmötet i Paris i höst en milstolpe. Vår samarbetsregering under ledning av klimat- och miljöminister Åsa Romson har tagit fram en strategi för ett globalt, rättvist och rättsligt bindande klimatavtal för att hålla den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt.

Det är en strategi som vilar på tre ben. För det första arbetar regeringen för att EU ska höja sina ambitioner för utsläppsminskningar. EU antog i höstas ett mål om minskade utsläpp på minst 40 procent till 2030. Ordet minst är viktigt. Regeringens åsikt är att EU:s åtagande bör vara 50 procent.

För det andra driver regeringen att det nya klimatavtalet ska möjliggöra att ländernas bindande utsläppsmål kan höjas allteftersom. Det är viktigt att utsläppsmålen som beslutas i Paris blir ett golv och inte ett tak.

För det tredje är samarbete och allianser jätteviktigt om man ska komma någonstans. Det gäller alla politiska områden. Regeringen prioriterar samarbete med de länder i Afrika, Latinamerika och Asien som verkar för ett ambitiöst avtal och som är mest utsatta för climateffekter.

Herr talman! Det har varit olika siffror i debatten om hur mycket EU:s utsläpp bör minska till 2030. Låt mig slå fast att Miljöpartiet har och har haft höga mål. Vårt mål inför beslutet i EU för 2030 var 60 procents minskning av utsläppen, 45 procent förnybar energi och 40 procent i energieffektivisering. Miljöpartiet anser också att de utsläppsminskningar som vi tar som vårt beting ska ske inom EU.

Självklart är det viktigt att minska utsläppen i andra delar av världen och att vi i den rika delen av världen ska hjälpa till att finansiera åtgärder för att minska utsläppen i utvecklingsländerna. Men det känns inte sjyst att vi sedan själva räknar in utsläppsminskningarna i vårt beting, särskilt inte om vi plockar de lägst hängande frukterna och lämnar de tuffaste åtgärderna till länderna själva att ta ansvar för.

Att sätta höga mål är viktigt, men det är ännu viktigare att se till att vi når målen – och helst med råge. Låt oss därför vända blicken tillbaka till Sverige. I Sverige släpps varje år ut över 60 miljoner ton växthusgaser. Den största delen, en tredjedel, kommer från inrikes transporter. Våra industrier släpper ut nästan lika mycket. Jag har hämtat siffrorna från den senaste nationalrapporten om klimatförändringarna från departementet.

För snart 25 år sedan infördes ett viktigt styrmedel i klimatpolitiken här i Sverige – koldioxidskatten. Tillsammans med energiskatten är den i särklass det effektivaste styrmedlet för att minska utsläppen. Den svenska koldioxidskatten är något som har väckt uppmärksamhet världen över. Det är tråkigt att inte fler länder har gått efter oss och infört den i lika stor utsträckning. Vår svenska koldioxidskatt har höjts i olika steg av olika regeringar med olika färg. Jag tycker att det är sorgligt att allianspartierna i dag mest använder den som slagträ i debatten.

Det har också under åren funnits olika statliga stöd för att minska användning av fossila bränslen, till exempel bidrag för att byta ut oljepannor i hushållen till mer hållbara energikällor eller bidrag till kommuner för olika klimatprojekt. Ett exempel är Vargbroskolan i Storfors i Värmland. Det var landets första lågenergiskola. Den hade aldrig byggts utan så kallade Klimppengar. Ett annat exempel är VH Biogas i Vårgårda, som jag besökte tidigare i år. Det är en anläggning som ägs och drivs av 20 av kommunens gårdar. Den producerar 20 gigawattimmar gas

per år, vilket omräknat till diesel motsvarar 2 miljoner liter. Det är tillräckligt för att driva 2 000 bilar som kör 1 500 mil per år. Det tycker jag är klimatpolitik i praktiken.

Prot. 2014/15:104
27 maj

Herr talman! Det finns också en mängd nya klimatåtgärder som regeringen kommer att genomföra under mandatperioden. Det handlar, precis som Matilda Ernkranstidigare sa, bland annat om stöd till kommuner som vill öka andelen kollektivtrafik, cykel och gång i kommunen, så kallade stadsmiljöavtal. Det handlar om mer pengar till järnvägsunderhåll, införande av en vägslitageavgift för tunga fordon, bonus–malus-system vid köp av nya bilar, mer stöd till husägare som vill sätta upp solceller på taket och till lantbrukare som vill röta gödsel till biogas på gården och om ett stöd för lokala klimatinvesteringar. Detta är några exempel på klimatåtgärder som Miljöpartiet driver tillsammans med Socialdemokraterna i regeringen.

Vi har också i många år drivit att Sverige ska ha ett klimatpolitiskt ramverk – ett ramverk som bestämmer i vilken takt vi ska uppnå vårt gemensamma mål om nollutsläpp av klimatgaser i Sverige till år 2050. Det är ett gemensamt mål som vi har tagit här i riksdagen. Vi vill ha en politisk överenskommelse, eller kanske till och med en klimatlag, som man sedan kommer att hålla sig till oavsett regering. Jag med flera av dagens debattörer sitter med i den utredning, Miljömålsberedningen, som har fått i uppdrag att ta fram ett sådant här förslag. Vi har nu knappt ett år på oss att ta fram delmål fram till 2050 och föreslå vilka styrmedel och åtgärder framtida regeringar kan använda för att uppnå målen.

Herr talman! Det är glädjande att koldioxidutsläppen i Sverige har minskat med omkring 20 procent sedan 1990. Men om vi ska vara ärliga har de svenska utsläppen inte minskat. Dina och mina klimatfotavtryck har i stället blivit större genom att vi konsumerar mer och mer. Mycket av detta konsumerar vi utomlands. Vårt ökade flygresande och köttätande är också stora källor till klimatutsläpp. Bara vårt flygande genererar enligt Naturvårdsverket nu 10 miljoner ton växthusgaser årligen. Det är lika mycket som vägtrafiken genererar.

I Miljömålsberedningen har vi fått i uppdrag att även titta på de konsumtionsbaserade utsläppen. Det är viktigt, för även här behövs politiska åtgärder. Regeringen har bland annat bestämt att utreda en flygskatt.

Avslutningsvis, herr talman: Förra helgen var jag i Kroatiens huvudstad Zagreb. Europas gröna partier hade rådsmöte, och vi var flera hundra delegater från ett fyrtiotal länder. Klimatfrågan och Parismötet var några av huvudpunkterna på dagordningen. Jag hoppas att detta också kommer att vara det på alla andra politiska partiers dagordningar. Att lösa klimatfrågan är vårt gemensamma ansvar, och vi är den sista generation som kan göra det.

Anf. 41 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Först får jag gratulera ledamoten Bergström till att ha retat upp samtliga som har möjlighet att begära replik. Det tycker jag är ett gott betyg för ett anförande; det var uppenbarligen ett anförande som engagerade.

Jag håller verkligen med Stina Bergström i åsikten om att Sverige och världen behöver mer av allianser. Sverige behöver mer av allianspolitik, och för att bygga vår säkerhet behöver vi till exempel mer av försvarssamarbetet inom Nato. Det är jag helt och hållet överens med Stina Bergström om.

Herr talman! Miljöpartiet sitter nu för första gången i regeringsställning. Det är uppenbarligen någonting som man inte är helt bekväm med. Tidigare när miljö- och klimatpolitiken har debatterats här i Sveriges riksdag har Miljöpartiet alltid kunnat ropa: snabbare, ambitiösare, tuffare! Det har de kunnat göra utan att ta ansvar för sina förslag i praktiken och hur de ska finansieras och genomföras. Men nu har Miljöpartiet hamnat i regeringsställning, och verkligheten har börjat hinna i kapp dem.

Herr talman! Verkligheten är kanske inte i ärlighetens namn Miljöpartiets bästa vän. Då, i opposition, sa de en sak. Nu, i regeringsställning, gör de en helt annan. Då ville MP utvidga ROT-avdraget till att omfatta hyreslägenheter och bostadsrättsföreningar. Nu vill MP kraftigt försämra ROT-avdraget och därmed göra det dyrare för alla som vill byta ut sin oljepanna eller tilläggsisolera. Då var MP en högljudd kritiker till avräkningar från biståndsbudgeten för till exempel kostnader för migrationspolitiken. Nu ökar regeringen med en miljöpartistisk biståndminister avräkningarna kraftigt. Då stod Gustav Fridolin med en kolbit i handen och förklarade att ett av de första beslut en regering med Miljöpartiet skulle fatta var att avveckla Vattenfalls kolkraftsverksamhet. Nu har MP öppnat upp för en försäljning. Då ville man göra en grön skatteväxling. Nu höjer man skatterna på jobb och företagande med 27 miljarder.

Min fråga till Stina Bergström är ...

Anf. 42 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Nu fick jag ju inte någon fråga, så jag försöker lista ut vad Johan Hultberg hade tänkt fråga mig om.

Jag kan ändå göra några reflektioner på det som Johan Hultberg sa. Visst – det är självklart att när man sitter i opposition är det lättare att driva bara sin egen partipolitik. Jag skulle inte vilja säga att vi på något sätt var verklighetsfrämmande. När vi satte våra höga klimatmål, till exempel, för några år sedan hade vi också förslag på hur vi skulle uppnå dem. Vi hade ett förslag om en ökning av koldioxidskatten och om ett införande av kilometerskatt etcetera.

Det har gått några år sedan dess. Nu sitter vi i en koalition; vi sitter i en samarbetsregering med ett annat parti. Precis som Johan Hultberg sa gäller det inom politiken att skapa allianser, och inte bara med det parti som man sitter i regering med. När det gäller klimatpolitiken tycker jag att det är viktigt att vi samarbetar, samtliga partier i Sveriges riksdag, när vi sedan ska ut och diskuterar frågorna i EU och ute i världen.

Johan Hultberg nämnde många saker, men jag tror att herr talmannen får lämna ordet till honom så att jag får en fråga som jag kan svara på.

Anf. 43 JOHAN HULTBERG (M) replik:

Herr talman! Jag börjar för säkerhets skull med min fråga, så att den verkligen hinns med. Vilket vallöfte kommer MP att svika härnäst? Det

var min enkla fråga till Stina Bergström och Miljöpartiet, med tanke på att de under den här korta tiden i regeringsställning redan har hunnit bryta några av sina absolut främsta, viktigaste och mest prioriterade vallöften. Jag tycker verkligen att den frågan är på sin plats.

Stina Bergström säger att regeringen är en samarbetsregering. Men tyvärr knakar samarbetet inom regeringen ganska betänkligt. Det var intressant att Miljöpartiet i trafikutskottet drev igenom ett tillkännagivande tillsammans med Alliansen i går och lämnade Socialdemokraterna kvar som ensamma reservanter. Regeringspartierna har uppenbarligen svårt att komma överens.

Jag är bekymrad över att regeringen har svårt att komma överens. Det ser vi inom en lång rad frågor, inte minst kopplat till miljö- och klimatpolitiken. Vi såg det när det blev sifferbingo i EU-nämnden om EU:s klimat- och energipaket. Och vi ser det i GMO-frågan där regeringen fortfarande inte har lyckats presentera en ställning, en åsikt.

Jag är bekymrad över att det faktum att regeringen inte kan komma överens internt leder till att den svenska rösten försvagas i de viktiga internationella miljö- och klimatkussionerna. Om vi ska nå ett klimatavtal i Paris, om vi ska nå framgång inom andra miljö- och klimatutmaningar måste Sverige vara en aktiv, stark och tydlig röst. Det har vi varit historiskt sett, och det måste vi vara i fortsättningen. Här måste regeringen verkligen börja leverera.

Jag välkomnar dock att vi har konstruktiva och bra diskussioner i Miljömålsberedningen. Det är viktigt. Det som ledamoten Bergström gav uttryck för är viktigt, och jag delar den ambitionen. Det är bra om vi brett, över parti- och blockgränser, kan försöka komma överens långsiktigt om målsättningar och grundläggande principer för hur vi ska utforma vår miljö- och klimatpolitik.

Anf. 44 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Johan Hultberg!

Jag tror inte att du, Johan Hultberg, behöver vara särskilt bekymrad över att vi diskuterar i regeringen och har olika synpunkter och ställningar i olika frågor. Det är ett bra betyg för ett samarbete där det kan vara högt i tak och där man diskuterar olika frågor. Det gjorde ni säkert i alliansregeringen också, men kanske inte i lika hög grad. Kanske var det ett parti, ett stort parti i alliansregeringen, som bestämde väldigt mycket, till skada för de mindre partierna.

Vi i Miljöpartiet har den strategin att vi driver våra saker, våra mål och vår ställning, men inte in absurdum. När man samarbetar inom politiken får man ge och ta.

När det gäller klimatarbetet presenterade jag i mitt anförande den strategi som regeringen driver. Johan Hultberg kanske inte lyssnade eller är kanske inte nöjd med strategin. Jag berättade att den vilar på tre ben: att regeringen driver att man ska öka ambitionsnivån i EU när det gäller utsläppsminskningar, att man ska skapa allianser med andra länder och att det är viktigt att de mål som man sätter i Paris blir ett golv och inte ett tak för ländernas ambitioner.

Inom klimatpolitiken kan det hända saker väldigt snabbt, saker som vi inte har förutsett och som gör att utsläppen kan minska mycket snabbare än vi har trott. Ett exempel är när vi i Sverige diskuterade våra mål i början

av seklet. Då hade Miljöpartiet det högsta målet för vad vi trodde att vi skulle minska våra utsläpp med. Även vi blev överträffade. I Sverige har vi i dag minskat våra utsläpp mer än vad ens Miljöpartiet trodde att vi skulle kunna göra.

Anf. 45 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Herr talman! Vi har fått lugnande besked från både Matilda Ernkrans och Stina Bergström om att vi lugnt kan avvakta framtiden. Men jag tänker ändå drista mig till att ta upp en annan fråga, med lite anknytning till det som Stina Bergström tog upp. Hon nämnde att 2013 kom 30 procent av utsläppen från fordonstrafiken, vilket har nämnts tidigare i debatten. Det är oomtvistligt. Och vi har en vision om en fossiloberoende fordonsflotta 2030, vilket är en jätteutmaning i sammanhanget.

Trafikpolitik och klimatpolitik hänger ihop. Energipolitik och ”you name it” hänger ihop. Och både Miljöpartiet och Folkpartiet är för ett transportslagsövergripande synsätt. Sedan kan vi ha lite olika tolkningar av det, men ett mål som vi inte tolkar olika är att järnvägen har en given roll i systemet. Och alliansregeringen visade under de åtta åren i regeringsställning att vi satsar mycket pengar på järnvägen.

Jag skulle vilja komma fram till frågan om tyngre och längre lastbilar, som diskuteras nu. Det är naturligtvis bra ur transportsynpunkt och för konkurrenskraften eftersom det leder till billigare transporter. Men det är de facto bra även ur klimatsynpunkt.

Miljöpartiet har under hela den diskussion som vi har haft tidigare varit avvisande mot den tanken. Men jag skulle vilja påstå att det nu finns en glidning i frågan. Är det rätt uppfattat, Stina Bergström? Kan Miljöpartiet trots allt tänka sig längre och tyngre lastbilar på våra vägar?

Anf. 46 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Lars Tysklind!

Klimatfrågan och trafikfrågan hör självklart ihop. Både Lars Tysklind och jag satt förra mandatperioden i trafikutskottet och diskuterade mycket, om järnvägen, tågkaoset och sådana saker som ifall det är en bra idé att tillåta längre och tyngre lastbilar på våra vägar.

I Sverige har vi redan ett undantag för längre och tyngre lastbilar än i övriga Europa. Där är de bekymrade över det svenska undantaget och att den svenska regeringen har drivit att längre och tyngre lastbilar ska tillåtas också nere i Europa. De ser problemen med att längre och tyngre lastbilar leder till att man lyfter över gods som skulle kunna gå på järnväg till vägen. Det ger ökade klimatutsläpp.

Jag håller alltså inte med Lars Tysklind om att det är en ur klimatsynpunkt smart idé att ha längre och tyngre lastbilar på våra vägar. Om man bara tittar på lastbilarna kan man tycka att det är smart att köra en längre och tyngre lastbil i stället för kanske två mindre lastbilar. Men om man ser till helheten, hela transportsystemet, ser Miljöpartiet fortfarande att det kan skapa problem. Vi kan i stället få ökade klimatutsläpp i Sverige genom att göra det.

Nu finns det ett undantag som går upp till 62 ton, om jag inte minns fel. Det innebär att lastbilarna kan köras utan att vägar och broar förstärks. Om ännu längre och tyngre lastbilar blev tillåtna skulle det behövas. Om man går vidare är det inte bara klimateffekten som kommer att kosta, utan

det kommer att kosta ett antal miljarder att förstärka våra vägar. Det är pengar som vi i stället skulle behöva använda till järnvägen.

Anf. 47 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Herr talman! Det beslut som regeringen fattade häromveckan gällde 64 ton. Men det är kanske bara av akademisk betydelse.

Det som jag vill lyfta fram är att vi när det gäller det transportslagsövergripande tänket inte behöver se järnväg och lastbilstransporter i ett motsatsförhållande. Det gäller att optimera transportsystemet. Och många transporter på gummihjul går där alternativet järnväg inte finns. Det är de transporter som vi måste fokusera på. Och det är då som bland annat skogsindustrin har visat att 74 tons lastbilar som är 30 meter långa ger betydande utsläppsminskningar.

Ur den synvinkeln kan vi väl ändå vara överens om att det är en klimatnytta, liksom en konkurrenskraftsnytta för svenskt näringsliv.

En annan fråga som jag lite grann kopplar till det som Jens Holm sa gäller kilometerskatten. Jag har i mitt anförande tydligt förklarat varför vi motsätter oss den. Jag uppfattade Jens Holm så att det mycket handlade om en fiskal skatt, att man skulle få in pengar för att bekosta någonting annat.

När man inför en sådan skatt finns det alltid en problematik med om det är ett ekonomiskt styrmedel för att minska lastbilstrafiken eller om det är ett sätt att få in pengar till statskassan. Hur ser Stina Bergström och Miljöpartiet på det resonemanget? Vad är egentligen huvudsyftet?

Anf. 48 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Nu tror jag att vi ska göra en liten historiebereskrivning igen. När det gäller kilometerskatten är den inte ny för Sverige. Den har funnits tidigare. Förra seklet hade vi en kilometerskatt på tunga transporter. När den togs bort bestämdes samtidigt att man inte skulle höja banavgifterna på järnvägen för att inte få ett ojämnt förhållande mellan väg och järnväg. Det löftet, eller vad jag ska kalla det, hölls till dess att alliansregeringen tillträdde. Då började alliansregeringen att höja banavgifterna ordentligt. De planerade för en femdubbling fram till 2020.

Det man alltså gjort är att man ökat kostnaderna för att köra gods på järnväg samtidigt som man inte gjort någon kostnadsökning på väg. Det har lett till att gods flyttas över från järnväg till väg.

Jag ser vägslitageavgiften som en väldigt viktig klimatåtgärd för att vända utvecklingen så att vi kan transportera mer klimatsmart i Sverige. Självklart kan man inte köra tåg överallt, men jag hoppas att de långa, tunga lastbilarna inte hamnar på våra små skogsvägar i Värmland, där det inte finns någon järnväg, för då kommer de att fastna där. Det är inte där de kan köras, utan de måste köras på ordentliga vägar. Där finns det dessutom ofta en järnväg som går parallellt.

Anf. 49 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Stina Bergström sa många bra saker i sitt anförande. I det betänkande som vi debatterar har Vänsterpartiet flera konkreta förslag på hur svensk klimatpolitik ska kunna bli ännu bättre. Vi vill ha högre målsättningar för hur mycket utsläppen ska minskas både i Sverige och i EU. Vi vill ha åtgärder för att minska utsläppen från köttkonsumtionen. Vi

vill att alla utsläppsrätter från vårt överskott ska annulleras, och en mängd andra saker.

Det är synd att förslagen inte tillstyrks i större utsträckning, men vi i Vänsterpartiet kommer att fortsätta att trycka på för en ambitiösare klimatpolitik.

Jag skulle vilja veta vad Miljöpartiet anser om klimattoppmötet i Paris och vad Sveriges roll ska vara där. I min hand håller jag EU:s bidrag till klimattoppmötet. Där säger EU att EU-länderna ska minska sina utsläpp med 40 procent, punkt. Det sägs ingenting om tekniköverföring till utvecklingsländerna. Det sägs ingenting om klimatfinansiering för utvecklingsländerna. Det sägs ingenting om stöd och hjälp för anpassning till den klimatförändring som redan sker i de fattiga länderna i världen.

Här skulle Sverige kunna spela en roll, men när jag talar med vår klimat- och miljöminister säger hon att vi inte kommer att lämna in något eget bidrag till klimattoppmötet, utan vi följer EU. Anser inte Miljöpartiet att Sverige borde ha ett bidrag till FN:s klimattoppmöte i Paris som går utöver EU:s bidrag och som tar upp fler saker än bara att minska utsläppen? Det gäller klimatfinansiering, tekniköverföring och anpassningsåtgärder, som jag tog upp.

Anf. 50 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Jens Holm, för frågorna, och tack för att ni tänker fortsätta att driva en radikal och offensiv miljö- och klimatpolitik!

Precis som Jens Holm sa har vi höga ambitioner för klimatmålen i EU. Miljöpartiet drev samma mål som Vänsterpartiet när det gällde klimatutsläpp, energieffektivisering och förnybar energi inför det beslut som EU skulle fatta. Nu har EU fattat ett beslut. Man har fattat beslut om minst 40 procent; jag hoppas att det står minst 40 procent i det dokument som Jens Holm visade upp.

När vi deltar i klimatförhandlingarna – det vet Jens Holm och jag, som var med i Lima – förhandlar vi genom EU, precis som många andra länder förhandlar genom olika grupperingar. Självklart kan vi i Sverige påverka genom EU och också genom att bilda allianser med andra partier. Som jag sa i mitt anförande har regeringen tagit fram en strategi som bland annat handlar om att bilda allianser med andra länder som också vill ha ett ambitiösare klimatavtal.

Jag känner mig trygg med att vår klimat- och miljöminister gör det arbetet inför Paris. Hur mycket Sverige sedan kommer att synas på mötet, med olika dokument och sådant, vet jag inte, men jag känner mig trygg med att hon driver det arbetet på ett klokt och bra sätt.

Anf. 51 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det är bra att Stina Bergström tycker om att Vänsterpartiet driver på i klimatfrågorna. Det känns som att vi får agera blåslampa i många miljö- och klimatfrågor. Vi har väl egentligen ingenting emot att göra det, men det är resultatet som räknas. Flera viktiga steg framåt tas av regeringen, men fortfarande finns en hel del kvar att göra.

I internationella sammanhang borde vi inte vara så mycket bäst i klassen i EU, om jag säger så. Jag är helt övertygad om att EU inte stoppar Sverige ifall vi säger att vi vill lämna ett eget bidrag till klimattoppmötet i Paris, där vi inte går emot EU men där vi vill gå utöver EU och komplettera

för att visa att det finns länder som tar upp den viktiga frågan om klimatfinansiering, visa att vi ska föra över pengar till de fattiga länderna, visa att det finns länder som tar upp frågan om tekniköverföring – att vi ska föra över den senaste miljö- och klimattekniken till utvecklingsländerna så att de kan använda den utan att betala dyra patent och licenser – och visa att det finns länder som tar upp frågan om klimatanpassning, när vi vet att länder som Tuvalu, Bangladesh och länder i Afrika söder om Sahara här och nu drabbas av klimatförändringarna och behöver konkret hjälp med att anpassa sina samhällen.

Där skulle Sverige kunna spela en mycket viktig roll. Det vore tråkigt om Sverige maldes ned av EU och bara blev ett eko av Bryssel. Vi borde kunna göra mycket mer på toppmötena.

Det står i dokumentet att man ska minska utsläppen med minst 40 procent, så det är väl bra, men jag vet att regeringen vill att vi i EU-sammanhang ska minska med 50 procent. Det är bra. Därför skulle jag vilja fråga Stina Bergström om de 50 procenten helt och hållet ska minskas i EU, för det ska väl inte delvis ske genom uppköp av osäkra utsläppskrediter?

Anf. 52 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Ja, jag tror att det behövs blåslampor både inom och utanför regeringen när det gäller klimatpolitiken. Det behövs på många håll och i många sammanhang. Där kan vi nog vara överens.

Vad gäller EU:s mål, hur mycket av de 50 procenten som skulle kunna utgöras av internationella krediter, kan jag bara säga att Miljöpartiets inställning i den frågan är att vi ska ta vårt beting inom EU. När det sedan gäller slutresultatet finns där många andra aktörer som ska vara med och tycka till.

När det gäller allt det som Jens Holm talade om, sådant som är viktigt att få med i förhandlingarna – klimatanpassning, tekniköverföring, allt det som ska finnas i det dokument som ska klubbas i Paris – tror jag att det kommer att diskuteras vid många möten och i många sammanhang både inför Parismötet och vid själva mötet.

Vi vet hur förhandlingarna går till. Det handlar inte bara om de möten som är öppna och som man kan vara med och lyssna på, utan det hålls också många bilaterala möten. Det är mycket som sker bakom kulisserna helt enkelt. Där tror jag att Sverige har en viktig roll att spela genom att vara med, bilda allianser och påverka så att vi får ett bra avtal i Paris.

Anf. 53 KRISTINA YNGWE (C) replik:

Herr talman! Den som följt talarlistan har kunnat se att jag har hoppat fram och tillbaka. Det beror på att jag yrkade bifall till fel reservation. Jag vill därför göra en liten ändring. Det är reservation 26 som jag vill yrka bifall till, ingenting annat.

Jag tar tillfället i akt och ställer några frågor till Stina Bergström, som höll ett mycket engagerat anförande om de klimatutmaningar vi har framför oss.

Miljöpartiet har, precis som Centerpartiet, tidigare varit varma förespråkare för den gröna skatteväxlingen. Det anser vi i Centerpartiet är mycket positivt. Vi tycker att det är viktigt med skatter på det som belastar

miljön och att kunna göra skattesänkningar på det som är positivt för miljön, till exempel på arbete.

För någon vecka sedan var jag i Jämtland och besökte ett solcells företag i Myrviken som heter Innosund. Där var man djupt oroad över hur situationen ser ut för solcellsverksamheten. Man pekade på något som vi i Centerpartiet har tagit upp ofta, nämligen att regeringen tyvärr inte driver grön skatteväxling, utan i stället höjer man skatten både på jobb och på miljö.

Ser vi specifikt till solceller lyfte Stefan – en av dem jag träffade på företaget – att man minskar ROT-avdraget, vilket innebär att det blir dyrare för privatpersoner att göra installationer av solceller på sina gårdar eller villor. Han tog också upp problematiken med solskatten.

Nu har den proposition som lades dragits tillbaka, vilket är positivt, men det finns fortfarande en stark oro för vad som kommer att hända på solcellssidan. Min fråga är varför Miljöpartiet väljer att försvåra för en utbyggnad av solceller och vad ni har tänkt göra framåt när det gäller detta.

Anf. 54 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Kristina Yngwe, för frågan! Nu är det ju inte så att Miljöpartiet väljer att försvåra för solenergin. Tvärtom.

Visst kan man som privatperson använda ROT när man sätter upp solceller, men det är mycket fördelaktigare att ta del av det solcellsstöd som finns men som har varit alldeles för lågt under alliansregeringen. Det bidraget har vår regering ökat på med nästan en fördubbling. Det kommer nya pengar redan i år. Det är en viktig satsning på hushåll som vill sätta upp solceller.

Den proposition som lades fram berörde inte hushållen. Nu tycker jag inte att de skatteförslag som fanns i den var bra. Det ska jag säga. Det handlade framför allt om en skatt på väldigt stora solcellsanläggningar. Däremot fanns det mycket annat som var bra i propositionen. Att höja nivån i elcertifikatssystemet är jätteviktigt, liksom att öka andelen förnybar energi.

Jag vet att regeringen kommer tillbaka med ett nytt förslag som kommer att se bättre ut. Jag hoppas också att Centerpartiet ställer upp på den ambitionshöjning som vi vill göra när det gäller förnybar energi. Jag har ändå uppfattat att vi är överens i den frågan.

Anf. 55 KRISTINA YNGWE (C) replik:

Herr talman! När det gäller ambitionshöjningen för förnybart är vi absolut överens. Från vår sida var det inte detta som var problemet med propositionen, utan det var att man valde att böja sig och införa en skatt. Vi ser det som högst problematiskt att beskatta förnybar energi ytterligare.

Ett annat område där man från regeringens sida väljer att beskatta förnybart ytterligare gäller den fossilfria fordonsflottan med de förnybara drivmedlen. Precis som jag lyfte i mitt anförande är detta en mycket viktig del i att få en omställning till ett hållbart samhälle. Det är också en möjlighet för de gröna näringarna att bli leverantörer av råvaror och drivmedel, och det skapar nya affärsmöjligheter. Även här har regeringen tyvärr lagt ökad skatt på förnybara drivmedel. Man skyller på EU. Förslaget har dock mött ganska stor kritik från inte minst

Naturkyddsföreningen och många andra håll. Men som sagt är det EU som får skulden.

Prot. 2014/15:104
27 maj

Jag och Centerpartiet skulle vilja se att man tydligare sätter ned foten och försöker ta striden med EU för att få rätsida på detta. Ska vi få en hållbar omställning och en fossilfri fordonsflotta till år 2030, som vi väl alla vill, gäller det att vi har långsiktiga och bra spelregler för drivmedelsproduktionen.

Min fråga är: Har regeringen gett upp på det här området, eller tänker Miljöpartiet driva på för att se till att de här pålagorna inte kan fortsätta?

Anf. 56 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Svaret är ja. Självklart fortsätter vi att driva de här frågorna. Det är helt makalöst att EU inte låter oss koldioxidskattebefria våra förnybara drivmedel. Även den förra regeringen hade ju problem med EU när det gällde förnybara drivmedel. Kvotpliktssystemet föll inte heller i god jord.

Regeringen jobbar fortfarande med EU för att få ett bättre system på plats som faktiskt gynnar de förnybara drivmedlen. Det som drabbades hårt i det här förslaget är framför allt etanolen. Glädjande nog blev det inte samma sak när det gäller biogasen. Med de förslag som regeringen nu har lagt fram när det gäller biogas skulle vi kunna få riktig skjuts på biogasframställningen. Där har vi till exempel metanreduceringsbidraget för alla lantbrukare. Det var också någonting som Centerpartiet drev i alliansregeringen men inte fick igenom mer än som ett litet pilotprojekt. Jag tycker att det är glädjande att vår regering nu utvidgar det bidraget till att gälla alla lantbrukare som vill röta gödsel till biogas, och om den sedan uppraderas till fordonsgas får man ännu mer pengar. Detta är ett sätt att gynna förnybara drivmedel, vilket är jätte viktigt.

En annan sak när det gäller förnybar energi som jag inte hann säga i mitt förra inlägg är att vi måste få ett bättre system på plats för att sälja ut el på nätet. Tyvärr lade den gamla regeringen fram ett ganska krångligt förslag om detta. Det handlade om ett skatteavdrag när man väl har sålt elen. Vi vill i stället ha en nettodebitering på elförsäljning. Vi tror också att det är väldigt viktigt för att få fler att sätta upp solceller på sina tak.

Anf. 57 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Stina Bergströms anförande var engagerat, och det var bra i den meningen att det väckte mitt intresse. När vi diskuterar klimatpolitik här i riksdagen är det ganska uppenbart att det finns sex partier som tycker ungefär likadant. Det var väldigt uppenbart under utskottsbehandlingen. Så har vi Sverigedemokraterna – vi tycker oss ha en mer balanserad politik – och Vänsterpartiet, som vill vara ännu radikalare än de andra.

Jag tycker att Stina Bergströms anförande satte fokus på det som kanske är det sämsta i svensk klimatpolitik: Det är högre skatter, ineffektiva subventioner, ineffektiva bidrag, och allt fokus ligger på att vi ska göra saker här i Sverige – det spelar ingen roll vad de kostar – just för att vi ska få känna oss goda och duktiga utan att för den delen göra någon större nytta.

Detta utgår från ett populistiskt synsätt. Miljöpartiet är väl mest populistiskt i de här frågorna. Man vill skrämja väljarna till sig. Det är bilder från hemska bränder – från Australien var de väl i valrörelsen, till och med – och man vill locka väljare till sig med argument om såväl dåligt väder som skogsbränder. Det är domedagsprofetior.

Man brukar tala om en temperaturhöjning på en, två, tre eller fyra grader. Jag har läst om fem eller sex grader. Nu hörde vi dock helt plötsligt åtta grader. Jag skulle vilja veta var den siffran kommer från.

Man livnar sig på skräck. Jag undrar om man i Miljöpartiet skulle bli ledsen om de hemskaste profetiorna inte skulle inträffa. Är man oroad för att temperaturen inte har stigit de senaste 15 åren och för att uppvärmningspaus har blivit ett allt större fokus inom klimatforskningen? Ser man positivt på att temperaturen inte har stigit, eller är man oroad?

Anf. 58 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Nu vet jag inte riktigt vad jag ska svara. Jag har nämligen inte sett några siffror på att temperaturen inte har ökat de senaste 15 åren – tvärtom. Jag läser IPCC:s rapporter – det är de rapporter som jag håller mig till när jag pratar om klimatpolitik. Vi ser att temperaturen i världen ökar varje år. IPCC säger också att vi beroende på vad som händer, hur snabbt det kommer att gå med ismältningen vid våra poler, till exempel, kommer att hamna någonstans mellan tre och åtta grader. Det är just IPCC som säger att det värsta scenariot är åtta grader.

Ingen skulle bli gladare än jag eller Miljöpartiet om inte de värsta scenarierna infaller. Det är självklart. Jag tycker inte heller att vi ägnar oss åt något slags domedagsprofetia när vi pratar om klimatförändringens effekter i världen. Vi måste se det som en utmaning, men vi måste också se att det här är någonting som kan bli positivt när vi tar tag i det.

Som jag sa i mitt anförande tycker jag att det är väldigt positivt att det nu kommer rapporter som visar att det är lönsamt för länder att ta tag i klimatutmaningen, precis som det har varit för Sverige. Ja, vi har gjort mycket bra saker. Vi har lyckats minska våra utsläpp samtidigt som vi har höjt vårt välstånd. Sverige är ett gott exempel för många andra länder i Europa och i världen. Det är någonting vi kan vara stolta över, men vi ska också fortsätta med det arbetet för att vara en förebild för andra länder och för att ta vårt ansvar för att minska utsläppen i världen.

Anf. 59 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Herr talman! Det var intressant att få veta varifrån siffrorna kom, i alla fall. Vad gäller temperaturökningen räcker det med att sätta medeltemperaturerna i en graf och se den linjära linjen och dessutom ta del av all forskning som finns angående uppvärmningspausen. Det är faktiskt forskare som tror på alla de här teoretiska modellerna som forskar om detta. Jag tänker inte avfärda de modellerna på något sätt. De kan mycket väl stämma, men problemet är att vi inte vet.

Fokuset på Sverige, att vi ska göra allting här, är genomgående i Stina Bergströms anförande. Därför är det lite intressant att titta på vad Miljöpartiet egentligen vill göra här hemma. Man vill avskaffa kärnkraft. Man vill stänga den småskaliga vattenkraften. Man vill höja fastighetskatten ytterligare på vattenkraft. Det har man i alla fall lagt fram förslag om tidigare i sina budgetar. Man vill driva igenom EU:s vattendirektiv på det sätt

som det nu är tänkt, vilket får till följd att vi får en minskad produktion av vattenkraft. Samtidigt vill man ha en koldioxidfri el- och värmeproduktion. Hur ska det gå till om vi kapar all stabil energiförsörjning vi har i det här landet? Hur ska vi kunna ha en koldioxidfri el- och värmeproduktion i Sverige?

Anf. 60 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Sverige är ett av de länder i världen som har bäst förutsättningar för en koldioxidneutral energiproduktion. Vi har vår vattenkraft. Vi har vår skog. Det ska vi vara väldigt glada för. Men det gör också att vi får ett större ansvar för att verkligen ta vara på detta och att nå våra mål om ett helt koldioxid neutralt samhälle fortare än andra länder.

Sedan får vi nog reda ut lite missförstånd. Det är EU som har antagit ett vattendirektiv. Det handlar om att vi faktiskt behöver ha tillgång till rent, levande vatten med fungerande ekosystem i hela EU. Det är en bestämmelse som Havs- och vattenmyndigheten har tittat på. Vad behöver vi göra för att uppnå det här? Det har inte så hemskt mycket att göra med vattenkraften i sig. Det handlar mer om kvaliteten på vattnet.

När det gäller den småskaliga vattenkraften har Miljöpartiet haft inställningen att vi inte tycker att man ska bygga ut den mer. Den står för en väldigt liten del av vår vattenkraft och av vår energiförsörjning. Däremot kan den få väldigt mycket negativa konsekvenser för andra miljömål och inte minst för fiskets vandringsvägar och sådana saker. Där behöver man faktiskt väga olika miljömål mot varandra.

När det gäller kärnkraften ser jag den varken som stabil eller långvarig. Vi har några gamla kärnkraftsreaktorer som mest står stilla. Ägarna har sagt att de tänker lägga ned de reaktorerna. Det tycker jag är väldigt bra. Vi ser att det som växer och kommer att fortsätta att växa i Sverige, Europa och världen är den förnybara energin.

Jag sa just att vi nu ser att koldioxidutsläppen minskar från energiproduktionen. En anledning till det är att det är den förnybara energin som växer i världen.

Anf. 61 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Vill du få ett eftermäle som Sveriges sista kolbaron? Så sa ett av Miljöpartiets språkrör, Gustav Fridolin, i en valdebatt. Han hade en kolbit med sig och lyfte fram detta. Han hade debatten med dåvarande statsminister Fredrik Reinfeldt.

Jag talar naturligtvis om det Vattenfallsägda kolkraftverket Moorburg, som ligger i Hamburg.

Det är lätt att stå vid sidan av och ha åsikter om hur man ska göra. Nu, mina damer och herrar, är det faktiskt så att Miljöpartiet sitter vid regeringsmakten. Då är min fråga till ledamoten Stina Bergström: Vad tänker Miljöpartiet göra åt detta? Eller kommer vi att se Åsa Romson som den sista kolbaronen i Sverige?

Anf. 62 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Tack så mycket för frågan! Jag antar att det handlar om Vattenfalls eventuella försäljning av kolgruvorna i Tyskland.

Det är skrämmande att Vattenfalls kolkraftverk i Tyskland genererar lika mycket utsläpp som hela Sveriges koldioxidutsläpp. Det är väldigt

skämmigt att vara svensk när vi har ett statligt ägt bolag som bedriver den verksamheten i ett annat land.

Självklart måste Vattenfall jobba med att få en bättre klimatprofil – det vill man också göra. Men Miljöpartiet har och har haft inställningen att det inte blir en positiv klimatpåverkan om man bara säljer detta till någon annan som bryter upp det och bränner upp det. Därför har vi sagt – vi är tydliga med det – att om man ska göra någon försäljning av det här måste det bli en klimatvinst. Det är vår inställning.

Anf. 63 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Tack, Stina Bergström! Det är precis som du säger. Det är det här Vattenfallägda kolkraftverket som släpper ut 8–9 miljoner ton klimatfarlig koldioxid varje år. Då är det intressant att höra: Vad är det för handlingsplan som ni nu visar upp, Stina Bergström och Miljöpartiet, i regeringen? Vad har ni för planer? Vad är det för mål ni har? Pratar vi om en tidsperiod på en månad, eller är det ett halvår? Vad är planen? Det vore intressant för mig och, tror jag, för alla som lyssnar på detta att få veta det.

Vi pratade förut om att ni har satsat i er regeringsplan just på det förnybara. Ni har tänkt mycket på detta. Det är bra. Det är jättespännande för framtiden med solenergi. Det är klart att det då känns lite märkligt att man först ska satsa på solenergi och att ni sedan tänker beskatta den. Det är intressant att veta hur ni egentligen tänker där. Det låter som att ni ena stunden ger och att ni sedan tar tillbaka på något sätt.

Anf. 64 STINA BERGSTRÖM (MP) replik:

Herr talman! Det är mycket som skulle vara intressant att veta – vad regeringen ska göra men också vad oppositionen tänker göra.

Nu vet jag att Magnus Oscarsson inte kan svara på några frågor, men jag skulle väldigt gärna vilja veta vad Kristdemokraternas inställning är till Vattenfall och vad man eventuellt tycker att Vattenfall ska göra i framtiden med sina kolgruvor i Tyskland.

Det skulle vara väldigt bra om vi kunde ha en majoritet här i riksdagen för en bra klimatpolitik för det statliga energibolaget.

När det gäller solenergin har jag redan pratat om den i tidigare replikskiften. Det var ju ett förslag på ett paket som har skickats ut på remiss från Finansdepartementet efter förhandlingar med normmännen om att höja nivån i elcertifikatssystemen för att få mer förnybar energi, och det är bra. Centerpartiet har i alla fall sagt att man tycker att den delen av det här är bra. Eftersom vi har ett gemensamt handelssystem med normmännen ville de också, för att vi ska kunna genomföra det, att man skulle införa vissa ökningar av skatterna, både på storskalig vindkraft och på storskaliga solenergianläggningar.

Vi i Miljöpartiet tyckte väl inte att det förslaget var jättebra. Det är flera remissinstanser som har reagerat på det, så det förslaget har nu dragits tillbaka. Det tycker jag är bra, och det är Miljöpartiets inställning i frågan.

Anf. 65 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Det blev en lång, utdragen debatt här i dag. Likväl är det roligt att vara tillbaka och debattera klimatpolitik med miljö- och jordbruksutskottet.

Min kollega Martin Kinnunen har föredragit Sverigedemokraternas klimatpolitik på ett föredömligt sätt, så för att inte tråka ut er med upprepnings ska jag säga lite i mitt eget anförande.

Under den förra mandatperioden var det ofta just klimatdebatterna som var de hetaste, inte minst för att det fanns sju partier i riksdagen som blev oerhört provocerade av att man ifrågasatte trossatserna i deras religion. Inte för att jag upprördes nämnvärt över det, men man gjorde en och annan ansats att brännmärka mig som någon typ av kättare.

Själv är jag föga intresserad av dogmer utan försöker att tänka själv och vägledas av vetenskaplig nyfikenhet. Med åren här har jag lärt mig att ju mer man lär sig om de här frågorna, desto mer inser man också vad man inte vet. Det gäller inte bara mig personligen utan hela klimatvetenskapen.

Jag vill vara tydlig med en sak; det brukar jag vara. Bara så att vi slipper missförstånd: Jag har aldrig påstått, och kommer aldrig att påstå, att mänskliga utsläpp av koldioxid och andra gaser *inte* påverkar vårt klimat.

Däremot menar jag att debatterna här i kammaren om klimatvetenskapen ofta drar mot det infantila och att det ofta verkar som om man inte riktigt är intresserad av vetenskapen, i alla fall inte om den talar emot den på förhand utstakade kursen. Man är mer intresserad av att måla fan på väggen för att skrämma folk att rösta på rätt sätt.

Allra längst i grenen befängda påståenden går som så ofta Vänsterpartiet, bland annat när man återkommande i detta betänkande betecknar gasen koldioxid som ”smuts”. Koldioxid är verkligen inte smuts, utan det är en gas som är livsnödvändig för allt liv på jorden.

I detta betänkande dyker också det så vanliga begreppet ”tvågradersmålet” upp. Någon vill till och med ha ett en-och-en-halvgradersmål. Tror man att människans påverkan på klimatet har så linjära samband att det låter sig förenklas så här mycket, då menar jag att man har hamnat väldigt fel.

Det finns inte – vilket många ändå försöker göra gällande – några linjära samband mellan koldioxidhalt i atmosfären och global medeltemperatur. Det är en lång rad samverkande variabler som påverkar klimatet, och kunskaperna om flera av dessa variabler är högst begränsade.

Jag ska rabbla några av dem, bara så att vi förstår komplexiteten i frågan. Dels har vi solaktivitet. Vi har våra elvaårs-cykler, men solen har också fler, mer långtgående cykler som vi inte i alla lägen känner till. Dels påverkas klimatet av stoftpartiklar, kosmisk strålning, jordaxelns variabla lutning, jordens variabla avstånd från solen, förändrad markanvändning, förändringar i vind- och havsströmmar och så vidare.

Till allt detta kommer också den livsviktiga växthuseffekten, som är verksam genom i första hand vattenånga och vattens avdunstning, molnbildning och nederbörd. På marginalen påverkas den också av växthusgaser, såsom koldioxid och metangas.

Komplexiteten i frågan är enorm, och det är därför samtliga klimatmodeller också har visat sig fullständigt värdelösa för att förutspå framtidens klimat. Vad de däremot kan göra är att hjälpa oss att förstå klimatet, men i övrigt är alla osäkra och okända variabler alltför stora.

Jag har för vana i de här debatterna att ungefär en gång per år upplysa riksdagen om hur länge sedan det var man kunde se en faktisk temperaturökningstrend globalt. Nu har det gått ytterligare ett år. Det ska medges att 2014 var ett varmare år än de föregående tre åren. Inte minst

Jens Holm från Vänsterpartiet har påpekat att det skulle vara det varmaste året hittills. Det är möjligt att det kan vara så, men det är inte signifikant avvikande från till exempel 1998, 2005 och 2010.

Väljer man dock att plotta en temperaturgraf med 36 månaders medelvärde, vilket är ganska vanligt att man gör för att släta ut tillfälliga avvikelser, är vi nu uppe i 17–18 år utan någon signifikant förändring av den globala temperaturen – detta trots att utsläppen har fortsatt öka och i dag är ungefär 50 procent högre än 1997, vilket är där uppvärmningsplatån kan sägas börja. Samtidigt har koldioxidhalten i atmosfären ökat med mer än 10 procent sedan 1997. Men under denna period har alltså temperaturen legat tämligen stabilt.

Trots detta påstår väldigt många tvärsäkert att vi rusar mot en av människan orsakad klimatkatastrof. Det har vi hört prov på inte bara en gång i debatten i dag utan snarare två, tre, fyra – väldigt många gånger.

Nu har jag redan talat i sex minuter, så om någon vill debattera lite är ni välkomna. Jag ska inte fördröja er längre än så.
(Applåder)

Anf. 66 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Vitsen med att samla ungefär 2 000 av världens absolut mest ledande forskare i klimat-, miljö- och energifrågor är just att vi politiker ska kunna få ett gediget underlag för att fatta beslut. Då behöver vi inte ödsla en massa tid på tiondelar i höjningen av temperaturen eller miljondelar av koncentrationen av koldioxid i atmosfären och så vidare. I stället kan vi kort och gott konstatera att människan släpper ut och att människan bidrar till den globala uppvärmningen. Låt oss sedan fokusera på hur vi ska lösa det här stora problemet.

Sverigedemokraterna slirar i den här frågan. Å ena sidan hör man Martin Kinnunen och Josef Fransson säga att jo, klimatförändringen finns och mänskligheten bidrar. Å andra sidan kan de egentligen inte tro på det där.

Jag vet att jag har ställt frågorna tidigare, men jag vill veta från Josef Fransson: Finns klimatförändringen? Påverkar människan klimatförändringen? Finns det en global uppvärmning? Ska vi göra någonting åt det?

Vi i Vänsterpartiet föreslår mängder med konkreta åtgärder i det här betänkandet. Sverigedemokraterna avslår alla. Vad vill då Sverigedemokraterna göra? Jo, man vill bryta mer torv, men man vill inte bygga ut mer vindkraft. Jag tycker att det känns som en väldigt märklig prioritering när vi vet att vindkraftens påverkan på omgivningen är minimal i jämförelse med storskalig torvbrytning.

Sedan skulle jag också vilja veta från Sverigedemokraterna vad ni tycker att Sveriges bidrag i Paris ska vara. Vad ska vi resa ned med för slags klimatmål och förslag på åtgärder?

Anf. 67 JOSEF FRANSSON (SD) replik:

Herr talman! När det gäller Paris överlåter jag svaret på frågan till mina kollegor som just nu är verksamma i miljö- och jordbruksutskottet.

Det är väldigt intressant att många politiker står här i kammaren och så tvärsäkert uttrycker att det här kommer att hända om vi släpper ut så här mycket koldioxid, när det inte finns några sådana trender.

Det har definitivt skett en uppvärmning under hela 1900-talet. Den började egentligen redan i mitten av 1800-talet. Vi såg en snabb värmeutveckling mellan 1910 och 1940 som var ungefär lika stor som utvecklingen från 1970-talet fram till slutet av 1990-talet. Men då kan man knappast skylla på koldioxidutsläpp eftersom industrialiseringen inte hade kommit igång.

Nu när utsläppen är som allra störst ser vi i stället en uppvärmningsplatå. Vi vet från laboratoriemiljö att koldioxid är en växthusgas. Vi vet också att ändrad markanvändning kan förändra klimatet, inte minst lokalt. Klimatvetenskapen är mycket intressant på många olika sätt, men jag tycker ändå att debatten många gånger blir näst intill infantil när man förenklar, förenklar och förenklar tills allt det vetenskapliga är som bortblåst.

Jag undrar då tillbaka till Jens Holm varför man återkommande i betänkandet beskriver koldioxid som smuts. Låt mig citera: ”Det är de industrialiserade länderna som historiskt har smutsat ned och därför måste ta ledningen för utsläppsminskningarna.” Skulle koldioxid vara smuts?

Kan Jens Holm verkligen säga att världen har blivit en sämre plats på grund av koldioxidutsläppen i dag? Jag talar inte om framtiden utan om i dag. Är världen en sämre plats nu än för 50 år sedan på grund av koldioxidutsläppen? Fler kan äta sig mätta för att det växer bättre. Skogarna växer bättre.

Anf. 68 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Då är vi där igen, Josef Fransson, med relativiseringen av det som världens ledande klimatforskare har kommit fram till. Josef Fransson kan inte svara på den grundläggande frågan om klimatförändringen. Han tillstod att den finns, men om människan påverkar och om något ska göras kan inte Josef Fransson säga något.

Det är ungefär som att ställa sig frågorna om djur plågas, om våra barn behöver utbildning eller om våra äldre behöver god äldreomsorg. Det är helt självklara saker som vi politiker är satta att hantera. Vi är överens om att något måste göras på de områdena, men vi kanske tycker olika om *hur* vi ska lösa problemen. Jag skulle önska, Josef Fransson, att även Sverigedemokraterna kunde hålla med om att mänskligheten bidrar med utsläpp som leder till global uppvärmning som hotar vår planet och att något måste göras. Sedan kan vi diskutera de olika åtgärderna. Det är politikens uppgift.

Jag tycker att det är ett svaghetstecken att ni inte kan säga något om vad Sveriges roll inför klimattoppmötet i Paris ska vara. Martin Kinnunen sa ingenting, och Josef Fransson kan inte ens svara på frågan vad han tycker att Sverige ska bidra med.

Det finns inte ett enda exempel där vi skriver ordet smuts i våra motioner. Vi säger ”smutsa ned” därför att vi tycker att industrin och bilarna smutsar ned, och något måste göras.

Sedan blir det en semantisk fråga hur vi ser på gasen koldioxid. Nog vet jag också att den finns naturligt i atmosfären, men vi borde, Josef Fransson, vara överens om att koncentrationen av koldioxid, som nu har passerat 400 miljondelar, är ett hot mot klimatet. Det är faktiskt ett hot mot hela planetens överlevnad. Då måste vi diskutera vilka åtgärder som ska vidtas. Det är ett svaghetstecken att SD inte kan bidra där.

Anf. 69 JOSEF FRANSSON (SD) replik:

Herr talman! Det är alltid så trevligt att debattera med Jens Holm.

Man kan lyfta upp klimatfrågan ur lite olika aspekter. Jens Holm och många andra debattörer har tagit upp frågan om Sveriges ansvar. Jag strök lite grann från mitt anförande på grund av tidsbrist, och därför tänkte jag avsluta med att säga något om vad Sverige ska gå in med i klimatförhandlingarna. Det är en intressant diskussion.

Jag tycker inte att Sverige har något att skämmas över i den internationella statistiken. Det finns inte ett enda jämförbart industriland på hela detta klot som har lägre utsläpp än vad Sverige har. Det är trots att Sverige har en besvärlig miljö med kalla vintrar.

Det gjordes en stor klimatomställning i Sverige redan innan IPCC bildades och redan innan frågan fick en politisk dignitet över huvudet. Sverige lämnade fossila bränslen för uppvärmning och gick över till kärnkraft och så vidare. Sedan 70-talet och fram till i dag har Sveriges utsläpp minskat med ungefär 60 procent per capita. Det är bra.

Men då har vi plockat de lågt hängande frukterna. De högre hängande frukterna kommer att bli allt dyrare, men det är klart att vi ska jobba ditåt. Då säger Jens Holm och de flesta andra nej till kärnkraften – det överlägset bästa vi har att tillgå i dag. Det är den mest resurseffektiva och miljövänliga energin på många olika sätt. Kommer dessutom fjärde generationens kärnkraft kan vi använda det gamla kärnbränslet, och vi behöver inte ens bryta nytt ur backen. Kan det bli mer klimatsmart än så – om vi nu går mot den apokalyptiska framtiden som åtminstone Jens Holm är rädd för?

Jag tycker inte att Sverige har det minsta att skämmas för. Vad Sverige minskar i utsläpp på ett år motsvarar vad utsläppen ökar i stora utsläpparländer – till exempel Kina – på 17 timmar. Vad Sverige gör spelar faktiskt inte så stor roll.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 10.)

§ 7 Regler för rätt tilldelning av utsläppsrätter och om nya kontotyper

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2014/15: MJU14
Regler för rätt tilldelning av utsläppsrätter och om nya kontotyper (prop. 2014/15:70)
föredrogs.

*Några ändringar
i vapenlagen*

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 10.)

§ 8 Några ändringar i vapenlagen

Justitieuutskottets betänkande 2014/15: JuU26
Några ändringar i vapenlagen (prop. 2014/15:108)

Anf. 70 ELIN LUNDGREN (S):

Herr talman! I dag debatterar vi ärendet *Några ändringar i vapenlagen*. Det innehåller två förändringsförslag från regeringen. Det första är lite mindre. Det handlar om avgifter. Det är ett förslag om att det ska finnas en bestämmelse om att Polismyndigheten får ta ut avgifter för prövningar av ansökningar enligt vapenlagen eller föreskrifter som meddelas med stöd av vapenlagen. Regeringen ska meddela storleken på avgifterna. Det här är i stället för ett generellt riksdagsbemyndigande från 1990 om avgifter vid statliga myndigheter. Nu gäller det en ny princip på området. Det här är en anpassning till den.

Det som är det största i propositionen från regeringen är lagändringar som innebär att kravet på märkning av vapen eller vapendelar vid införsel till Sverige begränsas till länder utanför EU. Bakgrunden är att EU för ungefär ett år sedan antog ett vapenprotokoll som kompletterar FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. En av artiklarna i protokollet handlar om regional organisation för ekonomisk integration. Här betraktas hela EU som en part. Följden av det blir att kraven på märkning endast ska tillämpas vid införsel till en medlemsstat från ett land utanför EU, inte mellan ett EU-land och ett annat EU-land på det sätt som sker i dag.

När det gäller förslaget om märkning tror jag vi alla delar känslan av att det kanske inte direkt är det absolut bästa direktivet som har kommit från EU. Om det finns tillfällen att tala om att härtill är vi nödda och tvungna skulle jag säga att det här ett sådant tillfälle. Det finns en gemensam oro att det här förslaget kan försvåra bekämpningen av illegala vapen. Det är något som vi noggrant måste följa upp.

Ett enigt utskott har ställt sig bakom propositionen, trots allt. Det är glädjande. Men vi är ändå alla lika bekymrade och oroade över de illegala vapen som cirkulerar och alla de allvarliga konsekvenserna.

Jag har stått i talarstolen några gånger tidigare när vi har diskuterat vapen och då undrat varför det inte har varit prioriterat för tullen i dess regleringsbrev att titta på just vapen, när till exempel cigaretter särskilt har pekats ut, med tanke på situationen med illegala vapen i Sverige.

Nu kan jag till min glädje se att i det regleringsbrev som finns till tullen för 2015, skrivet av S-MP-regeringen, finns mål om vapen inskrivet under Mål 2. Där står det att analys och kontroller av in- och utförselrestriktioner särskilt ska inriktas på hot mot hälsa, miljö och säkerhet inklusive vapen. Det är ett stort steg framåt för att ta smuggling av vapen på allvar.

Med anledning av propositionen har utskottet också enats om ett par tillkännagivanden på initiativ av allianspartierna. De handlar om initiativ inom EU för att skapa spårbarhet bland vapen, ett digitaliserat vapenhandlarregister och ett digitaliserat system för vapendeklarationer.

Jag tror att alliansföreträdarna själva kommer att redogöra för sina förslag, så jag lämnar förslagen till dem. Med det yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 71 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Tyvärr möts vi nu vecka efter vecka av rapporter om att skjutvapen i allt större utsträckning används i kriminella kretsar. Det har

skett ett antal mord. Vi har en positiv trend i vårt samhälle mot att dödligt våld totalt sett minskar, men vi ser en kraftig ökning av skjutningar och uppgörelser i den undre världen. Oftast sker det här med illegala vapen. Därför är den här debatten viktig.

Propositionen i sig, den som föranleder att vi har den här diskussionen, innehåller inte särskilt mycket. Den är relativt innehållslös. Precis som har föredragits har vi delen om ett ramverk för hur man sätter avgifter. Men vi har också delen om vad man är nödd och tvungen till.

Det står inte särskilt tydligt uttryckt i propositionen, men vad som händer i dag är att den lagstiftning vi tidigare antog med anledning av att vi tillträdde FN:s vapenprotokoll delvis rivs upp av den enkla anledningen att EU har skaffat sig exklusiv rätt på importmärkningsområdet. Vi har förståelse för att regeringen gör den förändringen, men vi är bekymrade över att regeringen är så passiv när det gäller problemet med just illegala vapen.

Låt mig nu säga att denna debatt inte handlar om jaktvapen. Den handlar inte om målskyttevapen för legala ändamål. Den handlar om de illegala vapnen. I dag ser vi ett ökat antal beslag, och det är förmodligen bara toppen på isberget. Vapen kommer in i olika typer av försändelser, med bil och på olika andra vägar. Efterfrågan är förmodligen – åtminstone gör polisen den bedömningen – större än utbudet, vilket innebär att vi kan vänta oss ett fortsatt tryck på att få in illegala vapen i landet.

Varifrån kommer då de här vapnen? Konsekvensen av den förändrade lagstiftningen är att ursprungsmärkning kommer att finnas kvar på vapnet. Importmärkning kommer att finnas från tredjeland, men importmärkning från EU försvinner. Det är intressant, för tittar vi på varifrån vapen kommer i de beslag som de facto har gjorts ser vi att de kommer från Bulgarien, Tjeckien, Slovakien, Baltikum och Tyskland – alla EU-länder.

Många gånger kommer vapnet in i Europa från USA eftersom en mycket stor del av vapenhandeln finns där. Det är lätt att beställa på internet. Vapnet kommer in någonstans i EU och förs vidare till Sverige – detta enligt uppgifter från tullen och polisen. För att underlätta brottsutredningar är det därför otroligt viktigt att vi – precis som när det gäller narkotika – vet vilka vägar smuglingen tar och att det finns en spårbarhet. I remissyttrandet till det här förslaget har polisen uttalat oro eftersom man tappar den här möjligheten i brottsutredningarna.

Vi tycker att det är dags för regeringen att visa någon form av initiativ. Eftersom regeringen inte har visat initiativ har vi i Alliansen gjort det. Det har också visat sig att vi står eniga bakom detta.

Det första beslutet riksdagen kommer att fatta i dag är att regeringen ska ta ett initiativ gentemot Europeiska unionen för att skapa spårbarhet. Det handlar inte minst om att titta på att den lagstiftning som finns i de olika länderna helt skiljer sig åt, vilket innebär att det som är tillståndspliktigt i ett land är fullständigt tillåtet i andra länder.

Visst finns det anledning om vi är bekymrade av skjutningarna på gatorna i Sverige att se till att det också finns ett system för att lösa sådana brott. Vi har tittat vidare på det här, och vi har fler förslag som vi inte kan väcka nu med anledning av propositionen men som vi kommer att återkomma till.

Det handlar bland annat om problemet med deaktiverade vapen, det vill säga vapen som på papperet har försvunnit ur systemet men som har

gått från att vara legala vapen till att vara illegala vapen. 17 automatgevär har beslagtogs i Sverige – vapen som har deaktiverats men kommit tillbaka till systemet. Vi kommer att återkomma till det.

Vi ser också ett ökat problem med till exempel gasvapen, gasdrivna vapen, som relativt enkelt kan konverteras till vapen som man kan använda på annat sätt. Också det är sådant som vi kommer att återkomma till och som vi måste ta tag i. Samtidigt vill vi inte byråkratisera för mycket.

Vi är lite bekymrade över att polisens och tullens system är så pass underutvecklade på 2000-talet. Därför kommer riksdagen i dag att fatta ytterligare två beslut på vårt initiativ.

För det första ska vi se till att vi får ett normalt digitalt register. I dag är gången sådan att varje vapenhandlare har en inbunden bok som man skriver i. Mer modernt är inte systemet. Att regeringen inte har kunnat ta det initiativet trots propåer från polisen förvånar mig, men nu har vi tagit det initiativet.

För det andra är det svårt för vapenhandlare att göra rätt när de ska deklarerar in- eller utförelse ur landet. Systemet förvaras i pärmar på Tullverket. Mer modernt är inte systemet. Man kan tycka att regeringen borde ha sett det här. Det har den inte gjort, men riksdagen fungerar ändå. Alliansen väcker initiativ, och vi kommer i dag att fatta beslut.

Herr talman! Jag vill avsluta med att säga att hos den som är intresserad skytt, för den som jagar eller sysslar med målskytte, förstår jag att det ibland finns en irritation över långa handläggningstider på myndigheterna och över ibland onödigt byråkrati. Vi i Moderaterna kan dela den kritiken, men den här debatten handlar inte om det. Vi kommer att återkomma när det gäller att underlätta och modernisera hanteringen av legala vapen, som vi inte alls är motståndare till. Men vi klarar av att samtidigt föra en debatt om de kriminella och deras vapen, de illegala vapnen. Där ska vi vara tydliga, och där ska vi vara tuffa.

Herr talman! Jag tackar för att samtliga partier har ställt upp på alliansmotionen, och jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Anf. 72 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Genom propositionen om vissa ändringar i vapenlagen föreslås huvudsakligen, som tidigare talare har pekat på, att den fysiska märkning av vapen och vapendelar som är tänkt att ske vid import till Sverige från annat EU-land ska tas bort. Det ska alltså inte längre finnas någon märkning på vapen importerade från EU-länder där det framgår vilket år och från vilket land vapnet är importerat.

Grundorsaken till att denna proposition kommit till är att FN:s vapenprotokoll numera är en del av EU-rätten, vilket gör att EU-länderna ska betraktas som en part och att de då ska kunna kräva märkning endast av vapen från tredjeländ. Det är en sorts EU-harmonisering där man i första hand har beaktat fördelar – om det nu finns några sådana – utifrån ett EU-perspektiv. Som alltid vid anpassningar till ett alltmer överstatligt EU finns det nationella värden som går förlorade.

Just slopandet av införelsmärkningar på vapen vid import från ett annat EU-land är något som föranlett en viss oro hos och kritik från bland annat Rikspolisstyrelsen, Statens kriminaltekniska laboratorium och Tullverket. Det anses försvåra möjligheterna att spåra ett vapens historia eller på annat

sätt agera mot omärkta vapen. Sverigedemokraterna har från början tagit sin utgångspunkt i den oron och den kritiken.

Att försvara möjligheterna att spåra vapen och förhindra att exempelvis från början legala vapen hamnar i fel händer är inte ett pris som Sverigedemokraterna har velat betala för drömmen om ett alltmer gränsfritt Europa utan några inre kontroller. Vi har redan sett biverkningar av den drömmen som är så stora att EU-glorian hamnar på sned.

Vi vet att den allra största delen av de vapen som hamnar i händerna på kriminella i Sverige har sitt ursprung i eller har rest genom Europa. Det är fortsatt viktig information som Sverigedemokraterna vill att brottsutredande myndigheter ska ha tillgång till.

Men är då införselmärkning vid import av vapen ett effektivt och ändamålsenligt sätt att administrera kontroll och spårbarhet av vapen? Tyvärr kan vi konstatera att införselmärkningen har fungerat extremt dåligt.

Det råder delade meningar både i Sverige och mellan olika EU-länder om när och hur ett vapen ska märkas.

En del menar att det räcker med en märkning vid första importland medan andra menar att en ny märkning ska ske vid varje importland, vilket skulle generera en stor mängd olika märkningar på ett enskilt vapen som har en importrik historia.

I dag har de allra flesta vapen ingen märkning alls då det inte har funnits något samlat grepp för att införselmärka befintliga importvapen. Ett samlat grepp saknas också, som jag har anfört, också för kommande importvapen.

Kravet på märkning är helt klart ett misslyckande ur flera aspekter. Dels skapar det stora kostnader för vapenhandlare, dels för att det kan förstöra vapnets estetiska värde. Man har dessutom haft en lite överbyråkratisk utgångspunkt i att fysiskt dubbelmärka vapen med olika märkningar.

Det borde gå att hitta ett enklare sätt att utifrån befintlig märkning av vapen göra det mer lättillgängligt, till exempel genom digitalisering, vilket har anförts i tillkännagivandena.

Herr talman! Därför är vi positivt inställda till de tillkännagivanden som tar sin utgångspunkt i att vapenhandlare slipper göra nya märkningar på sina vapen och att brottsbekämpande myndigheter får snabbare och mer lättillgängliga data över importvapen.

Tillkännagivandena syftar till att skapa en fortsatt spårbarhet för vapen som det handlas med inom EU genom att det införs ett digitalt vapenhandlarregister som är integrerat med polisens vapenregister.

Regeringen bör se till att det införs ett digitaliserat arkivsystem för vapendeklaration i syfte att underlätta för vapenhandlare att deklarerera permanent in- och utförsel av vapen till och från Sverige.

För tydlighetens skull avslutar jag med att säga att vi står bakom utskottets förslag till beslut.

Anf. 73 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Också jag gläds åt att vi har en bred enighet i justitieutskottet vad gäller att prioritera arbetet mot illegala vapen. Det är en viktig fråga inte bara när det gäller den grova organiserade

brottsligheten och de skjutningar vi haft i Sverige. Det är också en viktig fråga när det gäller bekämpningen av terrorism.

Vi talar ofta om underrättelseverksamhet och Säpos kunskaper och förmåga, men lika viktigt är det att vi försvarar för de människor som vill orsaka förstörelse att få tillgång till verktyg för detta. Här är givetvis illegala vapen en fråga vi måste arbeta med, både nationellt och inom Europeiska unionen.

Precis som flera har sagt är detta inte det bästa direktiv vi fått tillsänt oss från EU. Låt mig reflektera lite över problematiken som ibland uppstår när det inom Europeiska unionen diskuteras förslag som sägs handla om den fria marknaden eller förenklandet för företag men som också får implikationer för brottsligheten.

Senast i går redogjorde justitieminister Morgan Johansson i utskottet för det arbete som han har gjort för att få andra medlemsländer att inse konsekvenserna av förslaget om enmansbolag som kommissionen har lagt fram. Det har hela vägen beretts som ett förslag om företagande men har stora konsekvenser för den organiserade brottsligheten.

Jag känner att det är lite på samma tema här. Jag ska dock inte överdriva de negativa konsekvenserna med tanke på att det också införs krav inom alla EU-länder att märka vapen på liknande sätt som gäller i Sverige.

Jag välkomnar de tillkännagivanden som vi gemensamt ställer oss bakom. Det finns fler frågor som regeringen behövt arbeta vidare med. Inrikesminister Anders Ygeman har engagerat sig i frågan om deaktiverade vapen och talat mycket om behoven av att agera även där inom Europeiska unionen. Det är en viktig fråga där jag ser fram emot att också finna bred enighet.

Anf. 74 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Jag är givetvis nöjd över att även Miljöpartiet lyssnar på våra förslag och ställer upp på dem.

Jag reagerade dock på att SUP-bolagen, något som inte existerar än, kom upp på tapeten i en vapendebatt. Det handlar om regelförenklingar för att starta företag. Jag hoppas att Annika Hirvonens syfte inte var att koppla ihop illegal vapenhandel med normalt företagande. Jag förstod inte kopplingen, så jag skulle vilja att Annika Hirvonen klargör att hon ser positivt på företagare och företagande och inte betraktar dem som potentiellt kriminella.

Anf. 75 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik:

Herr talman! Givetvis är det viktigt att vi har bra regler som gör det enkelt för människor att bedriva företagsverksamhet på olika sätt.

Med jämförelsen ville jag peka på att vi alltid i alla sammanhang, oavsett om vi talar frihandel eller företagande inom EU, måste ha med det brottsbekämpande och brottsförebyggande perspektivet. Ibland kan åtgärder, såsom SUP-bolagen eller möjligtvis denna propositions bakomliggande direktiv, leda till att det också blir avsevärt mycket enklare för organiserad brottslighet att bedriva sin verksamhet, vilket vi givetvis är eniga om att vi inte vill. Därför är det viktigt att vi hela tiden bevakar och för in detta perspektiv.

SUP-bolagen är en aktuell fråga, som kommer att behandlas i Europeiska rådet i veckan, där det är tydligt att man helt har bortsett från dessa möjliga konsekvenser.

Jag har förstått att vi är eniga om att det är viktigt att man kommer till rätta med detta så att man kan förenkla för företagande utan att öppna vallarna för ekonomisk brottslighet.

Anf. 76 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Anledningen till att jag begärde replik var att jag blev lite förvånad över kopplingen. Vi diskuterar det stora problemet med illegala vapen, och vi lägger fram förslag just för att vi har ett brottsbekämpande fokus. Det ska vi givetvis alltid ha, men vi får vara försiktiga med att koppla ihop vanligt sunt företagande som skapar jobb med kriminell verksamhet. Vi måste vara noggranna med orden.

Låt oss fortsätta att samarbeta på det brottsbekämpande området. En del av det är att emellanåt titta på påföljder, vilket vi till exempel gör när vi inför hårdare straff för olaga vapeninnehav, sexualbrott och kanske inbrottsstöld.

Anf. 77 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik:

Herr talman! Jag upplever inte att jag likställde företagande och brottslighet. Det jag sa var att det förslag som debatteras om en ny företagsform faktiskt underlättar bedrivandet av grov organiserad ekonomisk brottslighet. Det är vi alla väl medvetna om sedan remissinstanserna Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Säpo med flera har avstyrkt förslaget av just detta skäl. Syftet att underlätta för företagande är gott, men konsekvenserna kan bli ödesdigra.

Förslaget motiveras enbart utifrån den fria rörligheten och inte utifrån att stävja brottslighet. Här har vi i justitieutskottet en viktig roll att i alla sammanhang, i Sverige såväl som i Europeiska unionen, påminna våra kamrater som jobbar med andra frågor, till exempel fri rörlighet eller företagande, att samhället hänger ihop och att man inte ska skapa system som underlättar för kriminalitet. Det gäller även när syftena är goda.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 9 Lagen (1999:1211) om konvention om undanröjande av dubbelbeskattning vid justering av inkomst mellan företag i intressegemenskap

Skatteutskottets betänkande 2014/15:SkU27

Lagen (1999:1211) om konvention om undanröjande av dubbelbeskattning vid justering av inkomst mellan företag i intressegemenskap föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.39 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

MJU13 Klimatpolitik m.m.

Punkt 3 (Internationellt klimatarbete)

1. utskottet
2. res. 2 (M, C, FP, KD)

Votering:

189 för utskottet
127 för res. 2
33 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 S, 44 SD, 20 MP, 20 V
För res. 2: 75 M, 19 C, 17 FP, 16 KD
Frånvarande: 8 S, 9 M, 5 SD, 5 MP, 3 C, 1 V, 2 FP

Punkt 5 (Bördefördelning i klimatavtal m.m.)

1. utskottet
2. res. 4 (SD)

Votering:

252 för utskottet
44 för res. 4
20 avstod
33 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 S, 75 M, 20 MP, 19 C, 17 FP, 16 KD
För res. 4: 44 SD
Avstod: 20 V
Frånvarande: 8 S, 9 M, 5 SD, 5 MP, 3 C, 1 V, 2 FP

Punkt 6 (Konsumtionsbaserade utsläpp)

1. utskottet
2. res. 6 (V)

Votering:

296 för utskottet

20 för res. 6

33 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 S, 75 M, 44 SD, 20 MP, 19 C, 17 FP, 16 KD

För res. 6: 20 V

Frånvarande: 8 S, 9 M, 5 SD, 5 MP, 3 C, 1 V, 2 FP

Punkt 9 (Klimatmål för EU)

1. utskottet
2. res. 9 (M, C, FP, KD)
3. res. 11 (V)

Förberedande votering:

128 för res. 9

20 för res. 11

169 avstod

32 frånvarande

Kammaren biträdde res. 9.

Agneta Börjesson (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

145 för utskottet

126 för res. 9

45 avstod

33 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 S, 20 MP, 20 V

För res. 9: 74 M, 19 C, 17 FP, 16 KD

Avstod: 45 SD

Frånvarande: 8 S, 10 M, 4 SD, 5 MP, 3 C, 1 V, 2 FP

Punkt 14 (Den svenska klimatpolitikens effekter)

1. utskottet

2. res. 16 (SD)

Votering:

271 för utskottet

45 för res. 16

1 avstod

32 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 S, 75 M, 20 MP, 19 C, 19 V, 17 FP, 16 KD

För res. 16: 45 SD

Avstod: 1 V

Frånvarande: 8 S, 9 M, 4 SD, 5 MP, 3 C, 1 V, 2 FP

Daniel Sestrajcic (V) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 27 (Kvotplikt m.m.)

1. utskottet

2. res. 26 (C)

Votering:

296 för utskottet

20 för res. 26

33 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU14 Regler för rätt tilldelning av utsläppsätter och om nya kontotyper

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU26 Några ändringar i vapenlagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU27 Lagen (1999:1211) om konvention om undanröjande av dubbelbeskattning vid justering av inkomst mellan företag i intresse- gemenskap

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 26 maj

2014/15:630 Egenanställning – en outnyttjad resurs

av *Hans Rothenberg* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:631 Insatser för att stimulera till arbete upp i åldrarna

av *Hans Rothenberg* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:632 Rimliga villkor för välfärdsföretag

av *Hans Rothenberg* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2014/15:633 Könsegregeringen i samhället

av *Mikael Eskilandersson* (SD)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2014/15:634 Trafikpolisen och säkerheten på våra vägar

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2014/15:635 Tillämpning av terroristlagen för återvändare

av *Roger Haddad* (FP)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:636 Social förtur till bostäder för återvändande terrorister

av *Robert Hannah* (FP)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2014/15:637 Arbetslöshetsmålet

av *Jenny Petersson* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:638 Bristen på närvaro och studiero i skolan

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2014/15:639 Problem kopplade till hitresta tiggare

av *Markus Wiechel* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:640 Regeringens uppföljning av riksdagens beslut om utökad matematikundervisning

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2014/15:641 Arlanda och Bromma flygplatser

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:642 Antalet flygplatser i Stockholm

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 26 maj

2014/15:569 Nationell beslutanderätt om handelspolitiken

av *Håkan Svenneling* (V)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2014/15:570 Stöd till den förföljda folkgruppen rohingya

av *Sofia Damm* (KD)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2014/15:571 Bemanningen för Skolforskningsinstitutets organisation

av *Betty Malmberg* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2014/15:572 Kostsamma vattenanslutningar

av *Caroline Szyber* (KD)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:573 Ordning och reda i tandvården

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:574 Våldsamheter i Peru

av *Hans Linde* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:575 Förekomst av klusterbomber i flyganfall mot Jemen

av *Hans Linde* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:576 Stöd till Nepal

av *Kent Härstedt* (S)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)
2014/15:577 Järnvägsunderhållet på sträckan Boden–Bastuträsk
av *Edward Riedl* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)
2014/15:578 Forskning inom livsmedelsstrategin
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 27 maj

2014/15:531 Kriminalitet kopplad till tiggeri
av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2014/15:532 Höjd bidragsnivå för vissa lärarutbildningar
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Aida Hadzialic (S)
2014/15:534 Lokalt ledd utveckling i hela landet
av *Håkan Svenneling* (V)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)
2014/15:540 Bredbandsstöd
av *Håkan Svenneling* (V)
till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)
2014/15:535 Avskaffande av fas 3
av *Jenny Petersson* (M)
till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)
**2014/15:547 Reduceringen av antalet högskoleplatser vid Högskolan
Väst**
av *Maria Andersson Willner* (S)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)
2014/15:549 Behov av förändrat regelverk
av *Christina Høj Larsen* (V)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 16.06.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdets början till och med § 6
anf. 37 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 5 Ärenden för bordläggning	3
§ 6 Klimatpolitik m.m.	3
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2014/15: MJU13	3
Anf. 1 JOHAN HULTBERG (M)	3
Anf. 2 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 3 JOHAN HULTBERG (M) replik	8
Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD) replik	8
Anf. 5 JOHAN HULTBERG (M) replik	9
Anf. 6 MARTIN KINNUNEN (SD) replik	9
Anf. 7 KRISTINA YNGWE (C)	10
Anf. 8 MARTIN KINNUNEN (SD) replik	12
Anf. 9 KRISTINA YNGWE (C) replik	12
Anf. 10 MARTIN KINNUNEN (SD) replik	12
Anf. 11 KRISTINA YNGWE (C) replik	13
Anf. 12 JENS HOLM (V)	13
Anf. 13 JOHAN HULTBERG (M) replik	16
Anf. 14 JENS HOLM (V) replik	17
Anf. 15 JOHAN HULTBERG (M) replik	17
Anf. 16 JENS HOLM (V) replik	18
Anf. 17 LARS TYSKLIND (FP)	18
Anf. 18 JENS HOLM (V) replik	20
Anf. 19 LARS TYSKLIND (FP) replik	21
Anf. 20 JENS HOLM (V) replik	21
Anf. 21 LARS TYSKLIND (FP) replik	22
Anf. 22 MARTIN KINNUNEN (SD) replik	22
Anf. 23 LARS TYSKLIND (FP) replik	22
Anf. 24 MARTIN KINNUNEN (SD) replik	23
Anf. 25 LARS TYSKLIND (FP) replik	23
Anf. 26 MAGNUS OSCARSSON (KD)	24
Anf. 27 JENS HOLM (V) replik	25
Anf. 28 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	25
Anf. 29 JENS HOLM (V) replik	26
Anf. 30 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	26
Anf. 31 MATILDA ERNKRANS (S)	27

Anf. 32	JENS HOLM (V) replik	30
Anf. 33	MATILDA ERNKRANS (S) replik	30
Anf. 34	JENS HOLM (V) replik	31
Anf. 35	MATILDA ERNKRANS (S) replik	31
Anf. 36	JOHAN HULTBERG (M) replik	32
Anf. 37	MATILDA ERNKRANS (S) replik	32
Anf. 38	JOHAN HULTBERG (M) replik	33
Anf. 39	MATILDA ERNKRANS (S) replik	34
Anf. 40	STINA BERGSTRÖM (MP)	34
Anf. 41	JOHAN HULTBERG (M) replik	36
Anf. 42	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	37
Anf. 43	JOHAN HULTBERG (M) replik	37
Anf. 44	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	38
Anf. 45	LARS TYSKLIND (FP) replik	39
Anf. 46	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	39
Anf. 47	LARS TYSKLIND (FP) replik	40
Anf. 48	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	40
Anf. 49	JENS HOLM (V) replik	40
Anf. 50	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	41
Anf. 51	JENS HOLM (V) replik	41
Anf. 52	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	42
Anf. 53	KRISTINA YNGWE (C) replik	42
Anf. 54	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	43
Anf. 55	KRISTINA YNGWE (C) replik	43
Anf. 56	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	44
Anf. 57	MARTIN KINNUNEN (SD) replik	44
Anf. 58	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	45
Anf. 59	MARTIN KINNUNEN (SD) replik	45
Anf. 60	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	46
Anf. 61	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	46
Anf. 62	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	46
Anf. 63	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	47
Anf. 64	STINA BERGSTRÖM (MP) replik	47
Anf. 65	JOSEF FRANSSON (SD)	47
Anf. 66	JENS HOLM (V) replik	49
Anf. 67	JOSEF FRANSSON (SD) replik	49
Anf. 68	JENS HOLM (V) replik	50
Anf. 69	JOSEF FRANSSON (SD) replik	50
	(Beslut fattades under § 10.)	51
§ 7	Regler för rätt tilldelning av utsläppsrätter och om nya kontotyper	51
	Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2014/15: MJU14	51
	(Beslut fattades under § 10.)	51
§ 8	Några ändringar i vapenlagen	51
	Justitieutskottets betänkande 2014/15: JuU26	51
	Anf. 70 ELIN LUNDGREN (S)	51

Anf. 71 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	52
Anf. 72 ADAM MARTTINEN (SD).....	54
Anf. 73 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	55
Anf. 74 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	56
Anf. 75 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik.....	56
Anf. 76 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	57
Anf. 77 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik.....	57
(Beslut fattades under § 10.).....	57
§ 9 Lagen (1999:1211) om konvention om undanröjande av dubbelbeskattning vid justering av inkomst mellan företag i intressegemenskap.....	57
Skatteutskottets betänkande 2014/15:SkU27.....	57
(Beslut fattades under § 10.).....	57
Ajournering	57
Återupptagna förhandlingar	58
§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	58
MJU13 Klimatpolitik m.m.	58
MJU14 Regler för rätt tilldelning av utsläppsrätter och om nya kontotyper.....	60
JuU26 Några ändringar i vapenlagen.....	60
SkU27 Lagen (1999:1211) om konvention om undanröjande av dubbelbeskattning vid justering av inkomst mellan företag i intressegemenskap.....	60
§ 11 Anmälan om interpellationer	60
§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar	61
§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor	62
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 16.06.	62

Tryck: Elanders, Vällingby 2015